

مدیرعامل شرکت عمرانی ونک پارک و عضو
هیئت موسس اندیشکده سیاست‌گذاری امیرکبیر:
مطالبه رفع مشکلات اندیشکده‌ها مهم‌ترین
اقدام برای رشد و تکثیر آن‌هاست

معاونت پژوهش و فناوری سازمان بسیج دانشجویی

گفت و گو چکاد با علیرضا نادعلی، سخنگوی شورای
شهر تهران

تشکلات پلی برای پیشرفت

بررسی ابعاد اربعین حسینی به قلم حمید پارسانیا:

شهادت امام حسین (ع) یک عمل اجتماعی است نه یک عمل فردی

۱۱ و ۱۰

راهبرد

در پندل تخصصی واکسن کووایران برکت که در دانشگاه تهران برگزار شد، مطرح شد:

چرا مستندات علمی واکسن برکت در اختیار عموم قرار نمی‌گیرد؟

۱۸ و ۱۷

دانشگاه‌ها

گفتارها و نوشتارهایی از محمد مهدی جعفریان، حسین پیشوا،
رسول نوروزی، حسین عمادالدین، زهرا نامداری، رضا قپانوری، الهام چاهمه و...

ماهنامه معاونت پژوهش و فناوری سازمان بسیج دانشجویی

مدیر مسئول:

حامد اقبالی

سر دبیر:

محمد جواد کریمیان

مدیر هنری:

مهدی نیکبخت

مدیر اجرایی:

سیامک پیرای

آدرس:

خیابان طالقانی قبلی از چهارراه مفتح
مجتمع فرهنگی دانشجویی ۱۳ آیان
ساختمان شهید باقری

تلفن: ۸۸۱۰۹۹۷ - ۸۸۳۸۱۵۵۶
۰۹۹۰۷۷۱۸۱۹۹

 BSO_pajouhesh

 BSO_pajouhesh

 www.bso.ir

چکاد از فعالین بسیج دانشجویی
هسته ها و مراکز تحقیقاتی و صاحب
نظران علاقه مند جهت مشارکت در
نشریه چکاد دعوت به عمل می آورد.
شما می توانید از طریق راه های
ارتباطی معاونت پژوهش و فناوری
یادداشت ها و مطالب خود را برای
هیئت تحریریه ارسال نمایید.

-
- ۵** — **سرمقاله** — یادداشت محمد مهدی جعفریان
پیرامون تنظیم گری فضای مجازی

—

۶ — **راهبرد** — گفت و گو با حسین پیشوا
پیرامون راه های شکست یک مرکز
-
- ۷** — **استان‌ها** — اخبار مختلف حوزه پژوهش و فناوری بسیج دانشجویی از اقصی نقاط کشور

—

۸ و ۹ — **تحول** — گفت و گو با رسول نوروزی
مدیر پژوهش و فناوری ناحیه بسیج دانشجویی خراسان رضوی
-
- ۱۰ و ۱۱** — **یادداشت** — یادداشت دکتر پارسانیا عضو هیئت علمی دانشگاه تهران پیرامون اربعین حسینی

—

۱۲ — **دوره** — ترم اول مدرسه حکمرانی تمدن
-
- ۱۳** — **راهبرد** — گفت و گو با آقای قپانوری مسئول مرکز سیاست گذاری آمین پیرامون روند مرکز آمین

—

۱۴ و ۱۵ — **دوره** — گفت و گو با خانم نامداری پیرامون دوره فناوری نانو در استان اصفهان
-
- ۱۶ و ۱۷** — **دانشگاه‌ها** — گزارش پنل تخصصی دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران پیرامون واکسن برکت

—

۱۸ و ۱۹ — **راهبرد** — گفت و گو با علیرضا ناعلی، سخنگوی شورای شهر تهران و مسئول اسبق بسیج دانشجویی دانشگاه های تهران
-
- ۲۰ و ۲۱** — **شمسا** — گفت و گو با حسین عمادالدین مسئول دبیرخانه شمسا معاونت پژوهش و فناوری

—

۲۲ — **پژوهش** — یادداشت دانشجویی

سخن سردبیر

محمد جواد کریمیان
سردبیر

@mjkarimian

جهان امروز جهانی است که زندگی در آن بدون ارتباط و تعامل با دیگران غیرممکن و یا بسیار دشوار است. گستره این ارتباط هم محدود به مکان خاصی نمی‌شود و تمامی دنیا را در برمی‌گیرد. جدای از این مسئله همان‌طور که حضرت امام خمینی (ره) فرمودند، امروز نیاز است که ما علاوه بر هم‌زبان‌ها و مردم خودمان، با بقیه فرهنگ‌ها و کشورهای جهان هم ارتباط برقرار کنیم و لازمه این ارتباط چیزی فراتر از دانستن صرفاً زبان آن کشورها می‌باشد.

ارتباطات و نحوه صحیح ارائه و بیان آنچه مدنظر است امروز به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل دنیا به شمار می‌رود همان‌طور که می‌دانیم، فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی نقش بسیار مهمی را در امور اجتماعی اقتصادی سیاسی ایفا می‌کنند. دلیل نفوذ این مسئله، اهمیت فراوان حوزه انتشار و بستر ارتباط با مردم است.

همان‌طور که سردار سلیمانی، رئیس سازمان بسیج مستضعفین اشاره کردند، بسیج لوکوموتیو قطار ایران و پیش برنده‌ی آن در عرصه‌های گام دوم انقلاب اسلامی است و برای اینکه این هدف به‌صورت حقیقی به مرحله اجرا برسد، باید تمامی ظرفیت‌ها از جمله ظرفیت‌های فرهنگی، ظرفیت‌های هنری، ظرفیت‌های جهادی و علی‌الخصوص ظرفیت‌های علمی-پژوهشی جریان دانشجویی کشور با همت ویژه فعالیت‌های خود را آغاز نموده و در راستای پیشرفت عرصه علمی کشور تمام تلاش خود را به کار ببرند.

بیشترین تلاش بسیج در بخش علمی و فناوری مربوط می‌شود به امور بسیج دانشجویی و فعالیت‌هایی که دانشجویان بسیجی در دانشگاه‌های سراسر کشور انجام می‌دهند، چه به‌صورت پژوهشی و کتبی و چه به‌صورت فیزیکی و صنعتی.

ما سعی داریم در نشریه چکاد با به کار بردن صحیح کمی از این فنون ارتباطی و بازتاب دادن مسائل علمی دانشجویان سطح کشور، با تمرکز بر فعالیت‌های دانشجویان، بخشی از امور علمی که توسط بسیج دانشجویی به عمل می‌رسد را به اشتراک گذاشته و تا حد امکان فعالیت‌های علمی بسیج دانشجویی را برای هم‌وطنانمان به منصفه ظهور برسانیم.

فضای مجازی از طرح تا اجرا

محمد مهدی جعفریان

کارشناس تنظیم گری پلت فرم ها اندیشکده حکمرانی شریف

مدیریت فضای مجازی را می‌توان در سه‌لایه تقسیم‌بندی کرد یکی بحث سیاست‌گذاری آن است یک‌لایه پایین‌تر از آن بحث تنظیم‌گری فضای مجازی است که در تنظیم‌گری قسمت سیاست‌های کلان‌تر و آیین‌نامه‌ها به نسبت خورد تری ارائه داده می‌شود.

در لایه پایین‌تر اجرای آن است که اجرای این دستورالعمل‌ها به چه شکل انجام می‌شود. ما در عصری هستیم که به آن می‌گویند همگرایی رسانه، یعنی یک‌زمان مدیوم‌های مختلفی وجود داشته مخصوص انتشار متن، بخشی از آن مربوط به تصویر و بخشی از آن مربوط به صدا، در اینترنت تمامی این بخش‌ها به‌صورت یکپارچه درمی‌آید و از جهت زیرساختی هم این همگرایی وجود دارد به خاطر همین خیلی از جاها توصیه می‌کنند که اگر کشورهایی این سیاست‌گذاری و تنظیم‌گری‌شان همگرا نباشد در این عصر همگرایی ناچار نباید به این سمت بروند چون که هر مسئله‌ای از این‌ها با یکدیگر نیاز به هم‌پوشانی پیدا می‌کند. با این مقدمه ما اگر بخواهیم سیاست‌گذاری در ایران را بررسی کنیم هنوز ما آن یکپارچگی و هماهنگی را نمی‌بینیم به‌طور مثال ما الان شورای عالی فضای مجازی را تشکیل دادیم برای اینکه از جهت سیاست‌گذاری این

همگرایی به وجود بیاید منتها اتفاقی که افتاده این است که چه به دلیل ترکیب اعضای شورا و یا چه به دلیل مشکلات ساختاری که شورا دارد برخی دولت‌ها با یکدیگر هماهنگ نیستند یا خود شورا صلاحیت تخصصی لازم را ندارد و به خاطر همین مسائل نهایتاً آنچه در عمل می‌بینیم آن است که آن سیاست‌گذاری به‌صورت یکپارچه محقق نمی‌شود.

طبیعی است آن زمانی که این عدم یکپارچگی وجود داشته باشد، لایه سیاست‌گذاری هم با مشکلاتی مواجه می‌شود.

گاهی اوقات به خاطر اینکه آن هوشمندی لازم و این علم و تخصص در سیاست‌مداران ما نیست معمولاً آن‌ها از فیلترینگ به‌عنوان ابزار برای حل کردن مشکلات پیش‌آمده استفاده می‌کنند. به‌عنوان مثال الان فیلترینگ را به‌عنوان یک ابزار سیاست‌گذاری

را ایمن کند و نکته دوم این که فضای رقابت بین این پلتفرم‌ها را تقویت کند که این‌ها بتوانند در فضای کاملاً منصفانه رقابت کند حالا آن پلتفرمی که بهتر بتواند کیفیت ارائه دهد باقیمت پایین‌تر طبیعتاً مشتری بیشتری پیدا می‌کند و در این فضا بیشتر می‌تواند رشد کند.

یکی از مشکلات مهمی که هنوز در امور فضای مجازی داریم این است که هنوز در برخی زمینه‌ها با تعدد ورود نهادهای صدور مجوز روبرو هستیم و همین مسئله ما را با مشکلات فراوانی روبرو می‌کند. زمانی که ما با یک شرکتی که در حوزه گردشگری فعالیت می‌کرد صحبت می‌کردیم حرف جالبی را از آنان شنیدیم، می‌گفتند اگر شما بروید و سایت شرکت ما را ببینید پایین صفحه سایت آرم هشت تا سازمان را ثبت کردند و هر روز یکی از نهادها می‌آید و می‌گوید شما به‌عنوان مثال دارید در حوزه گردشگری فعالیت می‌کنید و باید مجوز سازمان میراث فرهنگی را هم داشته باشید، مجدداً از یک سازمان دیگر می‌آیند و طلب مجوز دیگری را از ما می‌کنند. به هرکدام از سازمان‌ها که به این شرکت مراجعه می‌کنند تعطیلی آن شرکت را دارند و این گونه فعالیت کردن برای حوزه کسب‌وکار مشکلات فراوانی را به وجود می‌آورد و کسی که می‌خواهد در شرکتی سرمایه‌گذاری کند با این اوضاع نمی‌تواند کار خویش را پیش ببرد چرا که هر روز باید با یکی از سازمان‌ها روبرو شود و با مشکلات آن‌ها دست‌وپنجه نرم کند.

در نظر بگیرید. سیاست‌مداران یک مسئله دارند و آن هم رهاشدگی محتوا در فضای مجازی است. برای مثال می‌آیند به یک راهکار سیاست‌گذاری پیشنهاد می‌دهند با توجه به سابقه تاریخی آن‌ها معمولاً زمانی پیشنهادها داده می‌شوند که کار از کار گذشته است. در اینجا هیچ راهی به‌جز فیلترینگ برای آن‌ها باقی نمی‌ماند. ما کاری که باید بکنیم این است که کمی نگاه سیستمی داشته باشیم یعنی سعی کنیم از سیاست‌گذاری تا تنظیم‌گری تا اجرا را یک وحدت

رویه بیشتری ببخشیم یک سری قوانین ناکارآمدی داریم که باید آنان حذف شود یک سری قوانینی هست که وجود آن‌ها نیاز است و باید اضافه شوند. چه در حوزه محتوا و چه در حوزه قوانین و چه در حوزه امور اقتصادی قوانین متعددی باید برای کنترل و تنظیم‌گری فضای مجازی شکل بگیرد. مرحله بعدی این است که ما با یک سیاست‌گذاری

مشخص بتوانیم هم از شبکه‌های اجتماعی داخلی حمایت کنیم هم از شبکه‌های اجتماعی خارجی استفاده کنیم. مساله دیگر کشور در این زمینه این است که همان‌طور که فیلتر کردن برنامه‌های خارجی را خیلی ساده می‌گیرند راهکارشان در مقابل هم یعنی برای حمایت از پلتفرم‌های داخلی خیلی راهکار ابتدایی هست.

راهکار اصلی ما در شبکه‌های اجتماعی داخلی این است که دولت از لحاظ صدور مجوز فضای کسب‌وکار

ما با یک سیاست‌گذاری مشخص بتوانیم هم از شبکه‌های اجتماعی داخلی حمایت کنیم هم از شبکه‌های اجتماعی خارجی استفاده کنیم

حسین پیشوا، مدیرعامل ونک پارک و از موسسین اندیشکده سیاست گذاری امیرکبیر در گفت و گو با نشریه چکاد گفت:

مهمترین عوامل شکست مراکز تحقیقاتی

مقدار بهتر انجام شده ولی آن هم به صورت کامل حل نشده اما از آن فضای عمومی باز کمی جلوتر است. پس مسئله اصلی در اندیشکده‌ها تأمین مالی آن‌هاست.

بهترین حرفی که می‌توان زد این است که این مشکل چطور می‌تواند به صورت کلان در کشور حل بشود و دست من و شما و بسیج دانشجویی هم نیست. یکی از مهم‌ترین کارهایی که می‌توان برای رفع این مشکل انجام داد مطالبه همین فضاست یعنی فضای علم و فناوری در کشور باید سازمان‌دهی بشود، در این صورت خودبه‌خود خیلی از چیزها جای خود را پیدا می‌کند. اما در همین فضای نسبتاً بهم‌ریخته هم یک سری الگوهای موفق هستند که توانسته‌اند شکل بگیرند و به خوبی کار خودشان را انجام بدهند و جلو ببرند. کاری که در راستای اصلاح این امر می‌توان انجام داد این است که نهادهایی مانند بسیج دانشجویی و نهادهایی که می‌توانند کمک کنند، برای ایجاد ارتباطات واسط بشوند.

کار دوم که من فکر می‌کنم اندیشکده‌ها بتوانند انجام دهند که کمی واقعی‌تر از گزینه اول می‌باشد، این است که آن اندیشکده‌های فعال و پروژه‌هایی که در سطح کشور وجود دارد حرکت کند به سمت شعبه زدن، یعنی ما به جای اینکه به سمت الگو کردن این اندیشکده‌های موفق برویم، دنبال تکثیر تعداد شعبه‌های آن باشیم. من فکر می‌کنم مهم‌ترین نکته این است که اگر مجموعه به معنای واقعی کلمه مجموعه خوبی باشد خودش نیرو را نگه می‌دارد.

ولی مشکل اینجاست که در اغلب مواقع این انسجام تشکیلی به صورت واقعی وجود ندارد، یعنی پژوهشکده شکل می‌گیرد با اسم پژوهشکده ولی چند تا پروژه درست حسابی ندارد تا مشغول آن شود؛ یا پروژه‌های آن از لحاظ مالی در سطح پایینی قرار دارند. البته این نکته را هم فراموش نکنید که انسان‌ها بعد از مدتی ریل حرکتشان را تغییر می‌دهند و این مسئله کاملاً طبیعی است.

وقتی که ما از فضای دانشجویی خلاص شده و وارد فضای کاری می‌شویم، دغدغه دانشجویی هنوز پررنگ است. این مسئله منجر به این می‌شود که افراد با یک شدت و انگیزه بالاتری شروع به کار کردن می‌کنند.

اما پس از مدتی که این افراد تصمیم به ازدواج می‌گیرند و بحث‌های معیشتی پررنگ‌تر می‌شود خودبه‌خود، خیلی از این افراد دغدغه‌مند، شاید بیشتر از ۸۰٪ آنان به این جمع‌بندی می‌رسند که جریان مالی اندیشکده‌ای که در حال فعالیت در آن هستند برای آنان کافی نیست و باید به جای دیگری نقل مکان کنند. جایی که بتوان روی جریان مالی آن حساب باز کرد چون تصمیم تشکیل زندگی در پیش است. اگر اندیشکده آن ویژگی جریان مالی را برای پژوهشگر داشته باشد باعث جذب آن فرد می‌شود و گر نه احتمال ترک آن نیرو بسیار زیاد است. واقعیت این است که اگر تأمین معاش فرد در پژوهشکده‌ها اتفاق نیافتد عمر حضور و فعالیت آن فرد در پژوهشکده به اتمام می‌رسد.

حسین پیشوا، مدیرعامل شرکت عمرانی ونک پارک که از شرکت‌های عمرانی بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی است. از جمله سوابق تشکلاتی او می‌توان به مسئولیت بسیج دانشجویی دانشگاه امیرکبیر، مسئول سیاسی ناحیه تهران، دبیر شورای تبیین مواضع بسیج دانشجویی کشور و معاون بررسی و تحلیل سازمان بسیج دانشجویی کشور اشاره کرد. مدیرکلی حوزه ریاست مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی نیز از جمله سوابق اجرایی اوست. حسین پیشوا از جمله موسسین اندیشکده سیاست گذاری امیرکبیر است لذا برای بهره‌برداری از تجربیات، گفت‌وگویی با ایشان ترتیب داده‌ایم که متن آن را از نظر می‌گذرانید.

مهم‌ترین مسئله‌ای که در پژوهشگاه‌ها وجود دارد، گرفتن پروژه می‌باشد. فارغ از این که توان انجام این مسئله را دارند یا ندارند؛ پروژه مناسب یعنی پروژه‌ای که از لحاظ مالی بتواند افراد اندیشکده را تأمین کند و آینده‌شان را نسبت به این فضا امیدوار کند. به نظر من، مشکل اصلی در این زمینه حل نشدن این موضوع در کشور ماست. فرقی هم نمی‌کند، چه پژوهشکده‌های فناوری محور را در نظر بگیریم مانند شهید قندی دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی، شهید رضایی دانشگاه صنعتی شریف و چه بقیه پژوهشکده‌ها را.

آن‌ها که اندیشکده هستند و در فضای سیاسی سیر می‌کنند نیز با این مشکلات دست و پنجه نرم می‌کنند. برخی از اندیشکده‌ها مشکل بودجه‌شان حل شده است، اینان بودجه محورند و پروژه محور نیستند، البته مقداری از قبل پروژه گرفتن تأمین مالی می‌کنند. این‌ها بیشتر به بقا امید دارند چیزی که از آن به عنوان شکست یاد می‌کنیم برای این‌ها کمتر اتفاق می‌افتد. اما مساله مهم‌تری که ممکن است پیش بیاید این است که اگر تأمین مالی شما وابسته به نهاد یا موسسه خاصی شد، فعالیت‌های شما نیز به موضوعات خاصی محدود می‌شود و عملاً آزادی عمل واقعی برای نقش‌آفرینی موثر را از دست خواهید داد.

یک‌جایی هم مانند اندیشکده امیرکبیر این فضا برایش سخت‌تر است مخصوصاً در فضای سیاست گذاری شما

کمتری در کشور دارید. ۶۶ اگر تأمین مالی شما وابسته به نهاد یا موسسه خاصی شد، فعالیت‌های شما نیز به موضوعات خاصی محدود می‌شود و عملاً آزادی عمل واقعی برای نقش‌آفرینی موثر را از دست خواهید داد

مختل، کمتر حاضر پروژه تعریف کنند، چون در همه چیز می‌دانند حوزه خودشان مسلط‌تر لزومی ندارد که در این بدهند تا فرد دیگری در فضاهای فناوری و حل شده‌تر است،

هستند که از آنان حمایت کنند. به‌غیر از آن بخش خصوصی هم در این فضا زیاد است، جاهایی که حاضر می‌شوند به اندیشکده‌ای مراجعه کنند، معمولاً در یک سری موارد تکنولوژی محور است که واقعا نمی‌توانند انجام بدهند و دنبال کسی می‌گردند که مثلاً قطعه‌ای را برایشان تولید کنند و آن محصول را تهیه نمایند و در این حوزه مشغول فعالیت هستند کمی کار را تسهیل می‌کنند. مخلص کلام این است که اگر کارفرماها مشتری داشته باشند که بتوانند از آن پروژه بگیرند مشکلشان حل می‌شود. اما این قضیه در فضای سیاست گذاری محور و تکنولوژی محور به صورت درست در کشور حل نشده و این مسئله به همان مدیریت علم و فناوری برمی‌گردد. این قضیه در کشور به صورت کلان حل نشده و تبعات آن به صورت خودبه‌خود پایین هم می‌آید، یعنی مدل صحیح تصمیم‌گیری در کشور حل نشده؛ خیلی به صورت واقعی در کشور کسی احساس نیاز به آنان نمی‌کند، در فضای تکنولوژی محور یک

از استان ها چه خبر؟

با موضوع اقتصاد تا به امروز در حدود ۱۵۰ قسمت پخش شده و موضوع برنامه هفته قبل پیرامون نقش صنایع کوچک و متوسط در توسعه اقتصاد بود.

استان سیستان و بلوچستان

بازدید دانشجویان از کارخانه سیمان خاش

اصغر فیضی، مدیرکل دفتر پژوهش و برنامه‌ریزی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای در نشستی که به همت دانشگاه فرهنگیان استان سیستان و بلوچستان صورت گرفته بود گفت: حکمرانی آموزش فنی و حرفه‌ای مؤلفه‌هایی دارد که شامل پاسخگویی به نیازهای جامعه و بازار کار، تضمین کیفیت آموزش، شفافیت، پیشرفت شغلی معلمان و مربیان و مشارکت گسترده ذی‌نفعان از جمله کارگر و کارفرما است یعنی مدیریت هنرستان‌های کشور نباید به شیوه کنونی باشد زیرا ذی‌نفعان این عرصه نقشی در آن‌ها ندارند.

عباس بیات، رئیس گروه برنامه‌ریزی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای گفت: دیدگاهی در کشور وجود دارد که می‌گوید آموزش و پرورش نباید به اشتغال بپردازد؛ درحالی که اتفاقاً پرداختن به افراد جامعه در راستای تأمین نیازهای خود و کشور از ضروری‌ترین نکات است لذا یکی از اساسی‌ترین اقدامات آموزش و پرورش، آماده کردن دانش‌آموزان برای امرامعاش خواهد بود.

استان ایلام

بازدید دانشجویان از شرکت پالایش گاز ایلام

این بازدید با حضور دکتر مجید ولی‌زاده عضو هیئت علمی مهندسی برق دانشگاه ایلام و دکتر سالارآبادی معاون عملیات شرکت پالایش گاز ایلام و با هدف بازدید دستاوردها و توانمندی‌های فنی کشور و مهندسان ایرانی شکل گرفت. ۵۵ نفر از دانشجویان رشته‌های مهندسی برق، مهندسی مکانیک، مهندسی شیمی و مهندسی نفت در این طرح از قسمت‌های مختلف پالایشگاه از جمله واحدهای گوگرد زدایی، دانه‌بندی گوگرد، شیرین‌سازی، نم‌زدایی و... بازدید کردند.

استان آذربایجان غربی

کارخانه کاغذسازی بهسازان صنعت خوی، اولین مقصد طرح راهیان پیشرفت استان آذربایجان غربی

این بازدید که در چارچوب طرح راهیان پیشرفت به همت حوزه بسیج دانشجویی خوی برنامه‌ریزی شده بود، با حضور چندین نفر از دانشجویان برگزار شد. اولین بازدید با محوریت بررسی روند فعالیت کارخانه کاغذسازی و آشنایی دانشجویان با روند تولید کاغذ و کارتن‌های بسته‌بندی که این کاغذها و کارتن‌ها در تمامی ادارات، صنایع کاربرد مهمی دارند، از ابتدا تا ورود به بازار مصرف برگزار شد.

بازدید از بخش ضایعات کاغذ و تبدیل آن به خمیر کاغذ و مرحله ساخت خمیرکاغذ و مرحله تبدیل آن به صفحات بزرگ کارتن و کاغذ بسته‌بندی، مواردی است که این کارخانه برای بازدید دانشجویان در نظر گرفته است.

استان یزد

شروع برنامه گفت و گو محور اقتصادی راهبرد به

همت معاونت پژوهش و فناوری استان یزد

راهبرد، برنامه چالشی و گفتگو محور است که به منظور انعکاس مشکلات، ناهنجاری‌ها و نابسامانی‌های حوزه اقتصادی در رادیو یزد تهیه و با حضور اساتید و کارشناسان مطلع و آگاه به صورت حضوری در استودیوی برنامه، موضوعات اقتصادی مورد بررسی و نقد قرار می‌گیرد.

برنامه «راهبرد» از سه بخش تشکیل شده است:

بخش اول آن به معرفی موضوع برنامه می‌پردازد و بخش‌های دیگر به آسیب شناسی و ارائه راهکار اختصاص دارد. «راهبرد» با دعوت از کارشناس مجرب و آگاه و طرح مصداق‌های عینی و واقعی از مشکلات و آسیب‌های اقتصادی، دیدگاه مخاطبان خود را نسبت به خطرات احتمالی باز می‌کند و آن‌ها را نسبت به آسیب‌ها آگاه می‌سازد. از طرفی با آگاهی‌بخشی و شفاف‌سازی در این زمینه، به مخاطب کمک می‌کند راه را از بیراهه بشناسد. این برنامه روزهای جمعه رأس ساعت ۱۳:۱۵ به مدت ۴۰ دقیقه از رادیو یزد پخش می‌گردد. راهبرد

استان اصفهان

دکتر سجاد انتشاری مهمان دومین قسمت از تلویزیون اینترنتی دیپازون

دیپازون یک برنامه‌ای در قالب تلویزیون اینترنتی است که سعی دارد در قالب گفت‌وگو با کارآفرینان و افراد موفق در سطح استانی و کشوری، ضمن بیان تجربیات آن‌ها برای مخاطبین، از چالش‌ها و فرصت‌هایی که آنان با آن دست و پنجه نرم کردند صحبت کند. در قسمت دوم این برنامه با آقای دکتر سجاد انتشاری پژوهشگر پسادکتری دانشگاه صنعتی اصفهان است که در زمینه هیدرولوژی اجتماعی مشغول پژوهش است. وی همچنین راهبر تسهیل‌گران در پروژه مدیریت مشارکتی منابع آب زیرزمینی دشت مهیار و مشاور نماینده شهرستان اصفهان در مجلس شورای اسلامی است که با او پیرامون چالش‌ها و مشکلاتی که در سر راه خود جهت رسیدن به موفقیت داشته‌اند، گفت و گو صورت گرفته است.

استان همدان

واحد تولیدی تجهیزات تخصصی آبیاری و قالب‌های صنعتی، میزبان اولین قسمت از بازدیدهای طرح راهیان پیشرفت

شرکت دانش بنیان پایا بسیار آریا، با ارائه استانداردهای روز دنیا و حضور در نمایشگاه‌های کشاورزی مطرح جهان توانسته است در بازارهای بین‌المللی جایگاه ویژه‌ای داشته باشد. هم‌اکنون محصولات بسیار به بیش از ده‌ها کشور در خاورمیانه و اروپای شرقی صادر می‌شود. در این بازدید که به همت معاونت پژوهش و فناوری بسیج دانشجویی دانشگاه بوعلی سینا همدان و با حضور دکتر عباس پاک (عضو هیئت علمی گروه مهندسی مکانیک دانشگاه بوعلی سینا) برگزار شد، دانشجویان فنی و مهندسی به خصوص رشته‌های مهندسی مکانیک، مواد، صنایع و مکانیک بیوسیستم علاوه بر آشنایی با دستاوردهای شرکت پایابسیار آریا، به صورت عملی با ظرفیت‌های بومی صنعت رشته خود آشنا شدند.

چگونه در یک مرکز دانش را مدیریت کنیم؟

به مدل مدیریت دانش سازمانی دانش را معنا و مفهومی می‌دانند که از فکر پدیدآمده است و بدون آن اطلاعات یا داده قلمداد می‌شود. حجم اطلاعات و دانش بالایی که در مرکز تحقیقاتی جمع‌آوری، تولید و استفاده می‌شوند می‌بایست در دل این تغییرات به‌درستی مدیریت شده و نگهداری شوند. از طرفی این دانش می‌بایست به‌گونه‌ای نگهداری شود که در مواقع لزوم به راحتی قابل استخراج باشد. به صورت کلی دانش سازمان را می‌توان به دو دسته آشکار و ضمنی تقسیم‌بندی کرد. دانش آشکار شامل داده‌ها، اطلاعات، مستندات، سوابق و فایل‌های تولید شده یا کشف شده در سازمان است. دانش پنهان نیز شامل تجارب افکار و مهارت‌های موجود در اجزای مختلف سازمان است. دانش سازمان می‌تواند در سطوح متعددی وجود داشته باشد. گاهی دانش فردی است، یعنی مربوط به شخص یا فردی خاص است که به مهارت او تبدیل شده است یا اینکه دانشی است که در فایل‌های شخصی وجود دارد. به‌عنوان مثال فردی که سال‌ها به عنوان مسئول گروه مشغول فعالیت بوده است در تمامی زمینه‌های محتوایی، تشکیلاتی، روش تحقیق و... دارای دانش ضمنی است که با استفاده از آن دانش کار خود را پیش می‌برد و عدم انتقال صحیح آن دانش به مرکز تحقیقاتی در صورت جدایی آن فرد ضربه جدی به مرکز وارد می‌سازد. گاهی دانش در دل گروه‌ها قرار گرفته است یعنی دانشی در درون یک گروه و اعضای آن وجود دارد ولی به مرکز منتقل نشده است. این گروه‌ها شامل گروه‌های رسمی و غیررسمی تشکیل شده در مرکز تحقیقاتی هستند که مبتنی بر مشترکات ساختاری یا وظیفه‌ای ایجاد می‌شود. به عنوان مثال در بعضی از اندیشگران کلیه فرآیندهای پژوهشی در قالب گروه‌ها صورت می‌گیرد. اعضای این گروه‌ها در قالب جلسات مشترک متعددی دانش خود را با یکدیگر به اشتراک می‌گذارند و حتی ممکن است فرآیندی را نیز برای مدیریت دانش خود تعریف کرده باشند اما این دانش عموماً به سازمان منتقل نشده و با انحلال گروه یا جدایی اعضای آن ممکن است کل دانش ایجاد شده در آن از دسترس سازمان خارج شود. البته با توجه به سطح‌بندی تشکیلاتی موجود در مراکز مختلف ممکن است بخشی از این دانش ساختاری در اختیار گروهی اندک و بخشی از دانش نیز در اختیار اکثر افراد قرار بگیرد به عنوان مثال مدیریت مرکز و فرآیندهای ستادی آن یا فرهنگ‌های سازمانی یا فرآیندهای تصمیم‌گیری در شوراهای بالادستی مرکز یا فرآیندهای انجام یک کار ویژه تکراری‌پذیر که در دل ساختارهای سازمان قرار گرفتند. دانش‌های متفاوتی در سطوح دیگری از سازمان نیز وجود دارد اما به نظر می‌رسد منبع اصلی دانش در مرکز تحقیقاتی در افراد گروه‌ها و ساختارها و فرآیندها قرار دارد در فرآیند مدیریت دانش اندیش کدوم می‌بایست در ابتدا دانش را از دل سطوح مختلف به خوبی استخراج کرد و برای استخراج آن فرآیندهایی را تعریف نمود در گام اول ممکن است جمع‌آوری دانش آشکار مرکز شامل مستندات فایل‌ها و داده‌های در دسترس گروه‌ها و افراد مختلف گام مناسب و ساده‌تری به حساب آید که البته جمع‌آوری مداوم دانش آشکار نیز نیازمند تعریف فرآیندها یا گلوگاه‌هایی است تا به صورت خودکار در سازمان جاری شود.

برگرفته از کتاب «مسائل اساسی در تاسیس، مدیریت و رشد اندیشکده سیاست‌گذاری»

رسول نوروزی، مدیر اسبق پژوهش و فناوری ناحیه بسیج دانشجویی استان خراسان رضوی در گفت و گو با چکاد گفت:

هیچ حدودمرزی در امور تشکیلاتی برای ما نبود که بخواهیم به آن ورود نکنیم

وقتی شما وارد فضای پژوهش و فناوری شدید کادرسازی را به چه صورت شروع کردید؟ در بخش پژوهش و فناوری یکی از مسائلی که سازمان هم شروع به انجام آن کرده این است که مسیر مشخصی را نداشتند و متأسفانه در طی ادوار مختلف این نوع فعالیت‌ها از کلیشه فعالیت‌های بسیج دانشجویی خارج شد. این هم یک فرصت است هم یک تهدید. در ارتباط با تهدید می‌توان گفت که نیروهای بسیج دانشجویی خودشان در ارتباط با مسئله پژوهش و فناوری اقدامی نخواهند کرد یعنی این کار را جزو کلیشه کاری‌شان نمی‌دانند و عملاً ما در شبکه‌ها که بررسی می‌کردیم می‌دیدیم که تقریباً می‌شود گفت کسی وجود ندارد به‌عنوان مسئول پژوهش و فناوری یا علمی که بخواهد این فعالیت را انجام بدهد. برای اینکه ما بباییم و این مسیر را از صفر بسازیم اولین چیزی که لازم داشتیم این بود که ابهام خودمان را برطرف کنیم که ما دقیقاً می‌خواهیم چه کنیم. برای این موضوع آمدیم در ناحیه، یک برنامه راهبردی نوشتیم. رسیدیم به ۴ راهبرد کلان و ۱۵ هدف خرد برای عملی شدن این راهبردها. بعد از آن فرمانده حوزه‌ها را جمع کردیم، نظرات خود را نوشتیم آقای دکتر اقبالی هم نظرات خودشان رو به ما گفتند و در نهایت یک برنامه نهایی برای راهبردهای ما به وجود آمد. بعد از اینکه این برنامه‌ها مشخص شد ما فرمانده حوزه‌ها را مجدد جمع کردیم و در جلسات مفصلی کاملاً این راهبردها را با افراد در میان گذاشتیم. به صورتی که برنامه کاملاً بر جان بدنه نشست. بعد به افراد در ناحیه و حوزه‌ها گفتیم که بگردید و افرادی که استعداد و پتانسیل کار در این پلتفرم‌ها دارند را بیابید. قبل از این هم ما مراکز تشکیلاتی داشتیم که یا با ما هماهنگ نبودند یا اطلاعات کاملی از برنامه نداشتند یا اصلاً تعطیل شده بودند وعده‌ای از افرادی هم بودند که در دانشگاه‌ها ظرفیت فعالیت و استعداد کار را داشتند و انگیزه‌ای برای کار کردن مخصوصاً کار تشکیلاتی نداشتند، ما از آنجا شروع کردیم. از پروژه‌هایی که فرد انجام داده ولی به هیچ دردی نمی‌خورد استقبال می‌کردیم و به آن افراد انگیزه می‌دادیم حتی آنان را به جاهای مختلف معرفی می‌کردیم. با اینکه می‌دانستیم ممکن است نتیجه نداشته باشد ولی در عوض می‌توانستیم استعداد آن فرد را کشف کنیم.

هدف اولیه شما زمانی که کار را شروع کردید چه بود؟

یکی از اهداف ما هدایت و حمایت این مبتکرین و مخترعین است. طوری که آمدم آن‌هایی را که می‌توانستند دوره‌ها جمع بشوند را جمع کردیم و اول به‌صورت هسته درآوردیم مانند دانشگاه فردوسی و بعد آن را به مرکز تحقیقات تبدیل کردیم مانند مرکز تحقیقاتی شهید چمران و شهید رجایی. مرحله بعدی هم که با موفقیت روبرو شد روی همین محورها بود البته جا نماند که عمده این موفقیت‌ها حاصل زحمات دوستان در ناحیه بود به دلیل همین برنامه راهبردی بود طوری که ما می‌دانستیم کدام استعدادها را باید کجا خرج کنیم، اگر می‌رفتیم جایی ظرفیتی را شناسایی می‌کردیم و یا به دنبال ظرفیت‌ها می‌گشتیم دقیقاً می‌دانستیم چه لازم داریم و برای کجا آن را استفاده کنیم. برای همین می‌توانستیم با حداقل زمان حداکثر ظرفیت را داشته باشیم. این کلیت ماجرا بود یک نکته هم که حائز اهمیت می‌باشد این است که بعضی از قسمت‌های برنامه ما بیشتر برایمان دارای اولویت بود. این اولویت‌ها به‌صورت مستقیم بستگی به ظرفیت‌های ما داشت حوزه‌هایی بود که از ما کار اجرایی می‌خواستند و من مقاومت می‌کردم و حتی بعضی از اوقات هم برایمان تمام می‌شد به دلیل اینکه بخشی از زحمات بچه‌ها نادیده گرفته می‌شد. در کل هیچ حدودمرزی برای ما نبود که بخواهیم به آن ورود نکنیم و می‌توان گفت بسیج دانشجویی این قابلیت را دارد که در تمامی عرصه‌ها فعالیت کنند. دوستان مخترعین از همین جسارت بسیجی‌ها خوششان می‌آمد و این مسئله بایی شد برای همکاری بین آن‌ها و بسیج دانشجویی. اما اولویت اول را در انجام این فرآیندها، بازار می‌دانیم طوری که دوستانی بودند که از خود ابتکاراتی داشتند، اختراعاتی داشتند، ایده‌هایی داشتند ولی کسی خریدار آن ایده‌ها نبود و ما آمدم از همان نقطه شروع کردیم و کم‌کم آن را سوق دادیم به همان پروژه‌ها.

بعضاً دیده می‌شد از بودجه‌هایی که در اختیارتان بابت حمایت قرار می‌گرفت، استفاده نمی‌کردید. چرا؟

دلیلش این بود که ما هر پروژه را که دست می‌گرفتیم تمامی امور مالی انجام شده بود طوری که سرمایه‌گذاری مشخص بود، حمایت‌های مالی انجام شده بود و ظرفیت‌ها هم مشخص بود نیازی به پشتیبانی این تپیی نداشتند. طوری که الان ما می‌خواهیم یک سری از طرح‌ها و ایده‌های دوستان را برای جشنواره‌های بین‌المللی ارسال کنیم از همین‌ان اسپانسرهای مالی آن‌ها مشخص است یعنی اصلاً نیازی نیست که ما برای آن خرج کنیم. زمانی که ما معاونت را تحویل گرفتیم یک ریال پول نگرفتیم و از طرفی الان شاید در همین مدت یک سال حدود ۵۰ و ۶۰ میلیون درآمد داشتیم.

اخبار کوتاه

راه سلامت، یکی از اصلی ترین برنامه های پژوهش و فناوری استان ایلام

فؤاد اعظمی مسئول پژوهش و فناوری بسیج دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی ایلام گفت: «طرح راه سلامت» یکی از برنامه های ویژه معاونت پژوهش و فناوری بسیج دانشجویی برای سال تحصیلی پیش رو می باشد و به دنبال آن است که با ایجاد انگیزه در دانشجویان بتواند ضمن مسئله مند نمودن دانشجویان، آشنا ساختن آنها با رسالت های نظام سلامت و ایجاد گفتمان تولید ثروت از علم، از تک بعدی شدن فارغ التحصیلان دانشگاهی جلوگیری نماید. در طرح راه سلامت ۷ محور محتوایی پیش بینی شده که شامل آشنایی با نظام سلامت، مهارت های عمومی، اخلاق حرفه ای، مهارت های پژوهشی، مهارت های تحصیلی، مهارت های راهبردی و مهارت های کارآفرینی می باشد.

برگزاری دوره فراز جهت توانمندسازی مسئولین پژوهش و فناوری حوزه ها و پایگاه های بسیج دانشجویی کشور

دوره فراز به جهت توانمندسازی حوزه ها و پایگاه های بسیج دانشجویی سراسر کشور برگزار می شود. این دوره هم اکنون در استان های مختلف کشور برگزار شده یا در حال برگزاری است. در دوره فراز آشنایی با واحد هدایت تحصیلی به عنوان یکی از محوری ترین کارهای دانشگاه ها در سال آینده به جهت آشنایی دانشجویان با طرح های مختلف مانند راه مهندسی و همچنین آشنایی با طرح راهیان پیشرفت در بسترهای مختلف جهت برگزاری هر چه بهتر این طرح در سطح استان و همچنین ایجاد روحیه ما می توانیم و امید آفرینی در بین دانشجویان در دستور کار قرار گرفته است.

برنامه «هومئوستاز» محلی برای گفت و گو و حرکت به سمت عدالت در سلامت

مصطفی صادق احمدی، مسئول اجرایی پروژه هومئوستاز بسیج دانشجویی استان خراسان جنوبی گفت: پروژه هومئوستاز با هدف تحقق عدالت در سلامت از طریق شناسایی مسائل اولویت دار نظام سلامت و تلاش برای پیدا کردن راه حل رفع آن مشکلات کلید خورد و بیشتر به دنبال شناسایی مسائل درون استانی بوده است تا بتواند قدمی مؤثر و نتیجه بخش در راستای حل این مسائل بردارد. هدف نخست همان شناسایی مسائل اولویت دار نظام سلامت و پیدا کردن راه حل آنها و در قدم بعدی اجرایی کردن راه حل ها به دست دانشجویان و یا از طریق پیگیری و مطالبه گری از مسئولین است.

بازدید دانشجویان از کارخانه فرآوری خرما ای افق سراوان

در این اردو که با هدف آشنایی دانشجویان با پتانسیل های تولیدی و صنعتی سراوان برگزار شد، مدیر اجرایی کارخانه مراحل مختلف فرآوری خرما را تشریح کرد و به بیان ویژگی های محصول خرما سراوان، ظرفیت های فرآوری خرما و انواع آن و لزوم سرمایه گذاری در این عرصه پرداخت.

به موضوع کرونا و مقابله با آن هم ورود کردید؟

به عنوان مثال، برای اشاره به امور بهداشتی ناحیه خراسان رضوی می توان گفت که از ابتدای شروع پیک پنجم کرونا، کمیته فراخوان و تأمین نیروی داوطلب قرارگاه کرونای بسیج دانشجویی استان جهت تأمین نیرو، ساماندهی و مدیریت نیروهای داوطلب برای مراکز واکسیناسیون فعالیت خود را آغاز کرد، که با گسترش و توسعه مراکز و افزایش حجم کاری و گستردگی امور این کمیته و در جهت افزایش بازدهی آن، از روز پنجشنبه ۲۵ شهریور، قرارگاه واکسیناسیون بسیج دانشجویی تشکیل گردید؛ این قرارگاه در زمینه ثبت نام، ساماندهی، معرفی و پیگیری نیروهای داوطلب و همچنین مدیریت کامل مرکز واکسیناسیون حرم مطهر و مدیریت داخلی ۳ مرکز واکسیناسیون نمایشگاه بین المللی، مشهد مال و ملل فعالیت می کند. لازم به ذکر است افتتاح مرکز حرم مطهر با حضور وزیر محترم بهداشت، قائم مقام محترم تولیت آستان قدس رضوی، استاندار محترم خراسان رضوی و همچنین ریاست محترم دانشگاه علوم پزشکی مشهد در تاریخ ۶ مهرماه صورت گرفت. با توجه به درخواست دانشگاه علوم پزشکی مشهد نیروهایی برای راهنمایی مردم در ورودی اورژانس بیمارستان های امام رضا (ع)، قائم (عج)، شهید هاشمی نژاد و شریعتی فراخوان آموزش دیده و وارد کار شدند. در این بین مشکلاتی که وجود داشت با پیگیری بسیج دانشجویی رفع و با تهیه سؤالات پرتکرار مراجعین جهت راهنمایی صحیح بیماران، اقدامات مثبتی صورت گرفت. سه اقدام مدنظر که در پیش گرفته شد شامل کمپین آموزش عمومی با حضور در درمانگاه های سطح دو و درمانگاه های بزرگ مشهد، جهت آموزش به پزشکان درگیر در کووید، پیگیری نظام پزشکی و انجمن های علمی تخصصی پزشکان، برگزاری کلاس بازآموزی پزشکان و شروع پروژه پژوهشی تأثیر کورتیکواستروئیدها بر درمان فاز انتهایی کووید می شود که این فعالیت ها در حال پیگیری است؛ اما متأسفانه با توجه به محدودیت های اداری و همچنین قطعی نشدن پروتکل درمانی دانشگاه، صرفاً تولید محتواها و پیگیری های مختلف صورت گرفته است. لازم به ذکر است این سه اقدام به دلیل مشکلات مختلف و نهای نشدن پروتکل درمانی دانشگاه مانده است؛ با این وجود در صورت رفع موانع قابلیت اجرایی شدن دارند. از ابتدای پیک پنجم با توجه به فشار کاری بر بسیج جامعه پزشکی، هیئت دانشجویی رایه الهدی بحث پیگیری، ساماندهی و آموزش همیاران سلامت را بر عهده گرفت.

در طرح ها چه تعداد افراد حضور داشتند؟

در مدت این طرح بیش از ۳۸۹۳ نفر درخواست حضور داشتند، از این تعداد در حدود ۶۴۲ نفر آموزش های لازم برای حضور در بخش را دریافت و امکان حضور در بخش را پیدا کردند که به طور متوسط در دو نوبت صبح و عصر، بیش از ۱۲۰ نفر در چهار بیمارستان هاشمی نژاد، امام رضا (ع)، قائم و شریعتی جهت کمک به بیماران و کاهش فشار کاری پرستاران و همچنین در این مدت روزانه ۲۰ نفر در دو درمانگاه سرپایی حسینی امام خمینی (ره) و زائرسرای آستان قدس جهت کمک و راهنمایی مردم حضور داشتند. برخی از اقدامات انجام شده در این راستا شامل:

طرح پایش مراکز واکسیناسیون: به جهت افزایش راندمان مراکز واکسیناسیون، با هماهنگی معاونت محترم بهداشت، قائم مقام ایشان و سایر عزیزان این معاونت اقدام به پایش این مراکز کردیم. در این راستا با استفاده از دانشجویان ارشد مباحث بهداشت عمومی و مدیریت و همچنین ارشد phd سیاست گذاری نظام سلامت؛ چک فهرستی از ملزومات هر مرکز تهیه شد. پیش از بیست دانشجو در طی دو روز به تمام مراکز واکسن مراجعه کردند.

بررسی مصوبات ستاد اجرایی کرونای دانشگاه: برنامه های دیگر این کمیته پیگیری مطالبات و مصوبات فضای کرونا می باشد. در این راستا در طی روزهای ۱۰ تا ۲۵ شهریورماه، ۳۱ عدد از مصوبات ستاد اجرایی مدیریت کرونا با بیش از ۴۰ بازدید مختلف از مراکز مختلف بهداشت و درمان کرونا مورد بررسی قرار گرفت و گزارش آن به مسئولین مربوطه منتقل شد.

شناسایی مشکلات اورژانس قائم و عدالتیان: با توجه به حضور مداوم دانشجویان بسیجی به جهت راه اندازی و رفع مشکلات میز خدمت در فضای اورژانس بیمارستان ها، مشکلاتی شناسایی و به مسئولین ارائه شد، حال نیز مطالبه حل این مشکلات در دستور کار قرار دارد.

دکتر پارسانیا، عضو هیئت علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران:

شهادت امام حسین (ع) یک عمل اجتماعی است نه یک عمل فردی

حمید پارسانیا

عضو هیئت علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

h.parsania@ut.ac.ir

زمانی که درباره فرهنگ یا هویت فرهنگی سخن می‌گوییم، واحد تحلیل مان فردی نیست، زیرا فرهنگ، خصلتی جمعی دارد. اربعین دارای ابعاد مختلفی است و فرهنگ نیز یکی از ابعاد آن است. بنابراین زمانی که از هویت فرهنگی اربعین سخن می‌گوییم، حقیقت آن را به بعد فردی تقلیل نمی‌دهیم. همچنین باید بدانیم که عاملان فرهنگ (افراد) چه نسبتی با فرهنگ دارند؟ برخی از رویکردها، عاملان فرهنگ و افراد را مستهلک در فرهنگ می‌دانند. از سوی دیگر، گروهی فرهنگ را به کنش‌های فردی تقلیل می‌دهند.

در چهلمین روز شهادت امام حسین (ع)، جابر بن عبدالله انصاری که از اصحاب رسول خدا بود، هم‌زمان با بازگشت اسرای کربلا از شام یعنی در روز اربعین به کربلا رفت. بزرگداشت اربعین اولین بار در این مقطع رخ داد و سپس در طول تاریخ تشیع ادامه یافت. گاهی همچون دوره حکومت بعث بر عراق، رفت‌وآمد به کربلا و برگزاری مناسک با محدودیت و ممنوعیت روبرو می‌شد، اما همچنان تاکنون ادامه داشته است. اربعین دارای ابعاد سیاسی و اقتصادی نیز است، به‌خصوص بُعد سیاسی که در طول تاریخ چالش‌های بسیاری را سر راه آن قرار داده است.

تدین برای تحقق یافتن، هم جنبه فردی و هم جنبه فرهنگی دارد. بعد فرهنگی‌اش با مناسک جمعی بروز و ظهور می‌یابد. ایمان، یک امر شخصی است. تقوا، یک امر شخصی است. اما ایمان آوردن گروهی از افراد، بروز جمعی را نیز به دنبال دارد. گاهی بین بُعد فردی و جمعی فاصله می‌افتد و در تزاخم باهم قرار می‌گیرند. زمانی که رفتار مربوط به هر دو بُعد (فردی و جمعی) ممکن نیست، باید دید کدام در اولویت قرار دارد. برای مثال اگرچه حفظ جان، ضروری و وظیفه‌ای دینی است، اما برای حفظ مرزها و امنیت اجتماعی در هنگام خطر، ایثار جان مهم می‌شود و شاهد پدیده شهادت و جهاد خواهیم بود.

در برخی از آیات قرآن درباره تفاوت‌های بعد فردی و

جمعی صحبت شده است:

گاه ایمان آوردن صورت فردی دارد یا دعوت فردی است و گاه دعوت چهره‌ای اجتماعی پیدا می‌کند؛ مانند:

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ (آن‌گاه که نصرت الهی و پیروزی فرارز آید)

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا (و مردم را بینی که گروه‌گروه به دین الهی درآیند)

پس از فتح مکه بروز اجتماعی دین را شاهد هستیم. کسانی به اسلام ایمان می‌آورند، اما از سوی دیگر عادات شبه‌جزیره عربستان مبتنی بر عصبیت قومی و قبیله‌ای است و کسانی که تا پیش از این ایمان نیاورده‌اند، حین مشاهده قدرت دین‌داری، مجبور می‌شوند راه دیگری را در پیش بگیرند. در واقع کافران در موضع ضعف جمعی قرار می‌گیرند و در زیرپوشش نفاق دین را در حوزه اجتماعی می‌پذیرند، اگرچه در بعد فردی نپذیرفته‌اند.

دین ساحت‌های گوناگونی دارد که برخی از آن‌ها خصلت جمعی ندارند. حافظ می‌فرماید: «در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود/ کاین شاهد بازاری وان پرده‌نشین باشد»

به عبارت دیگر، گل پرده‌نشین است و گلاب در محیط پخش می‌شود و همه‌جا را فرامی‌گیرد. برخی از

لایه‌های دین نیز بسان راز است و بروز نمی‌یابد و برخی لایه‌های آن به صورت جمعی

ظهور می‌کند. برخی از پدیده‌های دینی، در یک‌لایه مستقرند و برخی به تنهایی، در چندلایه قرار می‌گیرند. برای مثال، تقوا یک امر درونی است و تا بخواهد ظهور و بروز یابد، امکان دارد به ریا تبدیل شود. اگرچه تقوا هویت جمعی نیز دارد، اما بیشتر یک امر فردی است. نماز،

هم به صورت فردی و هم به‌طور جمعی بروز می‌یابد که در هر شرایط نیز احکام خاص خود را دارد. حج، بعد جمعی بسیار پررنگی دارد و بعد فردی کمی در آن دیده می‌شود.

به‌طور کلی، اربعین از پیام سیاسی، هویت فرهنگی، ابعاد اجتماعی و اقتصادی برخوردار است. حضور گسترده ایرانیان در اربعین، بیانگر احیاء، حفظ و بازتولید آن است. زمانی که در سطح کنشگران و با رویکردی خرد به تحلیل می‌پردازیم، تا جای خاصی

66 مناسک اربعین، تداوم حقیقت عاشورا است. اگر این مناسک نباشند، شهادت امام حسین (ع) و قیام در همان صحرای کربلا تمام می‌شود

می‌توانیم ادامه دهیم. برای مثال کسانی که رویکرد خرد دارند، همه چیز را باید به کنش فردی تقلیل دهند. یعنی اگر ما پدیده جمعی را با رویکرد خرد بررسی کنیم، تحلیل ما محدود می‌شود. اگر نگاهی به آثار هگل داشته باشیم، او رویکرد کلان دارد و از نظر او عقل مسیر تاریخ را تعیین می‌کند. او برای تاریخ از احکامی سخن می‌گوید که تقلیل‌پذیر به افراد نیست، هرچند که مسیر تاریخ نیز از کنش افراد عبور می‌کند.

ابعاد کلان و فرهنگی دین و دین‌داری نیز گرچه از مسیر کنش‌ها و رفتار دین‌داران واقعیت تاریخی پیدا می‌کند، با صرف‌نظر از عوامل کلان و کلی یا کل‌گرایانه قابل تبیین نیستند. در دین هم ابعاد خرد و کلان و هم تعامل بین کل و جزء وجود دارد. برای مثال، نبوت در انبیای صاحب‌شریعت یا اولوالعزم از هویتی جمعی و فرهنگی و بین‌الذنهانی برخوردار بوده و بر رسیدن پیام و اتمام حجت به همگان استوار است و این مهم بدون اعجاز، واقعیت تاریخی و فرهنگی پیدا نمی‌کند.

بر تفاوت و تمایز دلالت می‌کند؛ بدین معنی که اعضای یک گروه درون مرز مشخص و بر اساس «شاخصه‌های هویتی» به‌نوعی باهم شباهت دارند. از سوی دیگر افراد در خارج از این محدوده و در فراسوی مرزهای نمادین از دیگر گروه‌ها متمایز و بر اساس ویژگی‌های اختصاصی و تفاوت با دیگران مشخص می‌شوند؛ به بیان دیگر در خارج از مرزها گروه به جای هویت با مفهوم هویت‌ها روبرو هستیم که ناشی از تفاوت و گاهی تقابل هویت‌ها است. برخی از کارشناسان اجتماعی هویت را از دیدگاه فردی و روان‌شناختی تحلیل کرده و برخی دیگر از بررسی هویت در قالب اجتماع دفاع می‌کنند و اصطلاح "هویت اجتماعی" را برای بیان ارتباط فرد و جامعه به کار می‌بندند. بنابراین تعریف از هویت خویش یک اصل بسیار مهم برای هر فردی است. از نقطه نظر روانشناسی جستجوی یک احساس واحد و یکپارچه از خود، آرمان‌ها و اهداف را روشن و رسیدن به آن را ممکن می‌نماید.

خود هویتی فرد به میزان زیاد بر رفتار افراد تأثیرگذار بوده است. در راهپیمایی بزرگ اربعین همسانی‌ها و اشتراک افراد حاضر از مناطق مختلف جهان یک احساس و هویت مشترکی را میان حاضران پررنگ می‌کند که‌ای بسا افراد در موطن خود کمتر با این حجم و تعداد از افراد دارای اندیشه و احساس و باور مشترک روبرو بوده‌اند. احساس لذت "ما" بودن و کثرت و پرشماری میان افراد متعلق به یک هویت در نهادینگی و تثبیت آن هویت کمک شایانی می‌کند. در اربعین توجه به مسیر و مقصد احساس تعهد و باور نسبت به قیام سالار شهیدان زنده نگه‌داشتن یاد امام حسین (ع) به منزله احیاگر دین اسلام به تقویت هویت دینی و فرهنگ حسینی و حماسی کمک شایانی می‌کند. برگزاری همایش بزرگ اربعین در چنین فضا و مکان و زمانی که تا چندی پیش هدف تهدید جدی تروریست‌های داعش بود احساس بزرگی و عظمت ما در قبال دیگران (گفتمان تکفیری) را به‌وضوح نشان می‌دهد.

ایجاد اعتماد و همبستگی متقابل که میان شیعیان در این راهپیمایی به ظهور می‌رسد، به دلیل پیوند تاریخی و نیز گفتمانی میان شیعیان ایران و عراق سرمایه اجتماعی دو کشور محسوب می‌شود. در واقع شکل‌گیری پیوندهای میان جوانان، دانشگاهیان، نیروهای امنیتی و انتظامی، نهادها و دستگاه‌های خدمت‌رسان در دو کشور برای ایجاد رضایت و خدمت‌رسانی حداکثری به زائران، ابعاد مهمی از کارآمدی در برقراری نظم و امنیت را به نمایش می‌گذارد که به‌نوبه خود عامل مهمی در تقویت سرمایه اجتماعی شیعی است.

قصد آن‌ها از قطع درخت، حذف موضع قبر امام حسین (ع) بوده است که مردم به‌جای آن پی نبرند. اما فراموش نکنیم که هر چه می‌خواستند قبر امام حسین (ع) را خراب کنند، میسر نبود و این بیان پیامبر نیز از مصادیق عملکرد

وحی الهی برای حفظ فرهنگی و تاریخی زیارت امام حسین (ع) است؛ به‌گونه‌ای که آن را نمودی از اراده الهی دانسته‌اند.

دکتر پارسانیا افزود: ما می‌دانیم اگر قرار است حسین (ع) مصباح هدایت و سفینه نجات برای همگان باشد، نباید در طول تاریخ فراموش و محو شود. شهادت امام یک عمل

اجتماعی بود و نه فردی. مناسک اربعین، تداوم حقیقت عاشورا است. اگر این مناسک نباشند، شهادت امام حسین (ع) و قیام در همان صحرای کربلا تمام می‌شود.

هویت از یک سو بر همسانی و تشابه و از سوی دیگر

اربعین نیز کاملاً از بعد فرهنگی برخوردار است و پدیده‌ای کلان و واقع‌شده در تاریخ است و حضور و تداوم آن با صرف عوامل فردی و خرد قابل تبیین نیست. ایشان شاهد تاریخی برای این مسئله ذکر کرد و گفت جریر بن عبد الحمید از راویان اهل سنت است که شیعیان هم از ایشان نقل کرده‌اند. شخصی می‌گوید نزد او بوده که فردی از عراق به آنجا می‌آید. جریر می‌پرسد: از عراق چه خبر؟ او خبر می‌دهد که هارون الرشید را ترک کرده، درحالی که سخت‌گیری‌هایی با زائران امام حسین (ع) داشته است. آن‌ها قبر امام حسین (ع) را تخریب کرده بودند. در آنجا درخت سدری وجود داشت که زائران آن را نشانه قبر امام حسین (ع) می‌دانستند و هارون دستور قطع آن را داده بود. جریر بعد از شنیدن این ماجرا، الله اکبر می‌گوید و حدیثی را از پیامبر را نقل می‌کند که پیامبر در آن، قطع‌کننده درخت سدر را سه بار لعنت کرده است (لعن الله قاطع السدره). جریر می‌گوید تاکنون معنای این حدیث برای ما مبهم بوده است و الان معنای آن را دانستیم.

“ در راهپیمایی بزرگ اربعین همسانی‌ها و اشتراک افراد حاضر از مناطق مختلف جهان یک احساس و هویت مشترکی را میان حاضران پررنگ می‌کند که‌ای بسا افراد در موطن خود با اشتراک کمتری روبه رو هستند

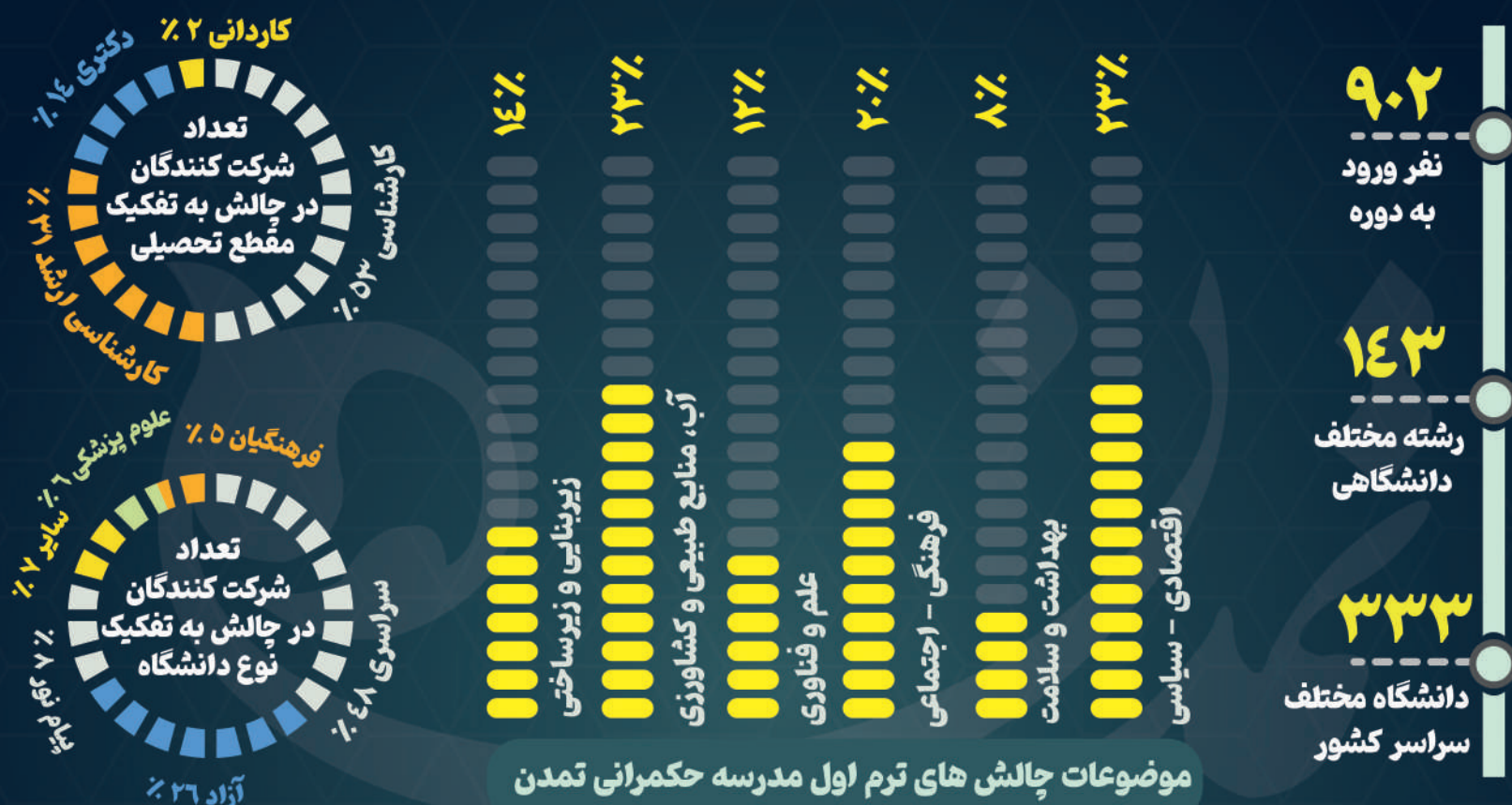

پژوهشکده تحقیقات راهبردی مجمع تشخیص مصلحت نظام

<< ترم اول مدرسه حکمرانی تمدن >>

مدرسه حکمرانی تمدن با هدف آشنایی مخاطبین با حوزه سیاست‌گذاری اقدام به برگزاری دوره‌های ترمیک می‌نماید. ترم اول این مدرسه که با ثبت نام بیش از ۱۷۰۰ نفر آغاز شده بود پس ارزیابی افراد ثبت نام کننده، با حضور بیش از ۹۰۲ نفر فرآیند آموزشی خود را آغاز کرد.

پس از اینکه افراد شرکت کننده در دوره محتوای آموزشی اساتید مختلف را به صورت مجازی در سایت مدرسه حکمرانی تمدن مشاهده کردند، در آزمون تستی شرکت کرده و افرادی که توانستند نمره لازم را کسب کنند به بخش چالش وارد شدند. به ۹ نفر اول چالش هر کدام مبلغی به عنوان هدیه نقدی اهدا شده است.

سه نفر اول
سه نفر دوم
سه نفر سوم

تهران

زین العابدین عباسی
آلودگی هوا در کلانشهر تهران و شهرهای اقماری آن

سیستان و بلوچستان

حجت احسان منشی
کم‌آبی و عدم مدیریت صحیح منابع محدود موجود آب

خراسان جنوبی

شایان ولی پور مطلق
اصلاح الگوی کشت کشاورزی در روستاهای استان خراسان جنوبی

اصفهان

محمدحسن اسماعیلی
کمبود آب کشاورزان شرق اصفهان و خشک شدن باتلاق گاو خونی و بحران آب در استان

گیلان

رسول حق بیان
عدم مدیریت و بهره برداری بهینه و هوشمندانه زمین در استان

تهران

محمدحسین عباسی
عدم ترویج مناسب طب سنتی ایرانی در کشور

آذربایجان غربی

احسان قاسمی
سنتی بودن کشاورزی در استان

مازندران

بیژن گرایلی
طبابت دوگانه پزشکان در نظام سلامت ایران

تهران

سعید نوری کرم
مسکن مطلوب و وجود بافت فرسوده

سیاست‌گذاری نظام سلامت به سبک آمین

مرکز سیاست‌گذاری و مطالعات نظام سلامت آمین از مراکز تحقیقاتی جریان بسیج دانشجویی به تازگی فعالیت خود را آغاز کرده است. به جهت آشنایی با این مرکز گفت‌وگویی با رضا قیانوری مدیر مرکز ترتیب داده‌ایم که متن آن را از نظر می‌گذرانید.

اهداف مرکز سیاست‌گذاری آمین چیست؟
برای تأسیس این مرکز اهداف متعددی من جمله انجام طرح‌های تحقیقاتی جهت رفع نیازهای بومی و ملی و نیز فراهم کردن شرایط برای شکل‌گیری و رشد هسته‌های پژوهش و فناوری حوزه سلامت و بسترسازی تربیت نیروی متعهد و متخصص در راستای اهداف انقلاب اسلامی در نظر گرفته شده که همگی در جهت نیل به تحقق رویکرد سلامت همه‌جانبه و انسان سالم هدف‌گذاری شده‌اند.

چه شد که تصمیم به تأسیس مرکز گرفته شد؟
حقیقتاً نظام سلامت، حلقه‌ای است مفقوده و فراموش شده که باید در بطن این سیستم قرار گرفت تا متوجه شد که چقدر مشکلات و معضلات، گریبان‌گیر سیستمی است که مستقیماً با جان مردم در ارتباط می‌باشد.

همچنین باتوجه به استقرار دبیرخانه کلان منطقه ۳ در استان همدان که تمام استراژی‌های آموزشی، بهداشتی، درمانی، دارویی، غذایی، دانشجویی و پژوهشی پنج استان غرب کشور در این دبیرخانه سیاست‌گذاری می‌شود، مجموعاً می‌طلبید که مرکز آمین در این استان با توجه به اهدافی که در قسمت اول صحبت‌هایم عرض کردم تأسیس شود.

مهم‌ترین مأموریت‌ها در مرکز سیاست‌گذاری و مطالعات نظام سلامت آمین چیست؟

در حوزه سیاست‌گذاری به شناسایی مسائل و چالش‌های نظام سلامت و مشارکت در تدوین و اجرای سیاست‌های کلان بهداشت و درمان خواهیم پرداخت. نقد پروژه‌های سیاست‌گذاری سلامت کشورهای دیگر نیز نقش مهمی در شناسایی روش‌های متناسب با کشور به جهت اعمال روش‌های نوین و شکوفایی سلامت خواهد داشت. در حوزه مطالعاتی و دانش‌بنیان به انجام پژوهش‌های

مرکز چند هسته دارد و در چه زمینه‌هایی دارند کار می‌کنند؟

برای بخش سیاست‌گذاری فعلاً به صورت یک گروه مشخص در حال آماده شدن برای شروع پروژه‌های کوچک زیر نظر اساتید مشخص هستند. اعضای هر دو بخش دانش‌بنیان و سیاست‌گذاری هم‌چند نفری در حال گذراندن تحصیلات تکمیلی هستند و تعدادی از رشته‌های پزشکی و بقیه هم کارشناسی پرستاری و رادیولوژی و بهداشت و... دارند. گروه‌هایی قبل از تشکیل مرکز داشتیم، گروه پیشگیری سبز، دیجیتال هلت، نانو و جمعیت که الان هم داخل مرکز در حال فعالیت هستند و گروه پیشگیری تبدیل به سبک زندگی سالم شده است. برای هرکدام یک مدیر گروه از اساتید را در نظر گرفتیم.

فعلاً یک سری ایده‌ها در نظر دارند ولی منتظریم در اولین جلسه شورای پژوهش مرکز که اواخر مهر برگزار می‌شود اولویت‌های مطالعاتی‌شان مشخص بشود.

گروه سبک زندگی سالم، یک پژوهش برای معرفی یک روش غربالگری آنلاین دیابت نوع دو (از طریق پرسشنامه) انجام داده که ۷۰ درصد کار انجام شده و حدود ۳۰۰ نفر به عنوان نمونه در ملایر از جاهای مختلف مورد بررسی قرار گرفتند و برنامه‌ی ما این است که بعد از مساعدت‌هایی که به عمل رسید بتوانیم تست‌های آزمایشگاهی را از آن‌ها بگیریم و نتایج قطعی را معلوم کنیم.

بعد از انجام این پژوهش می‌توانیم این روش را به همراه سیستم ارجاعی که در نظر گرفتیم برای غربالگری‌های همگانی استانی یا کشوری در اختیار دانشگاه‌های علوم پزشکی و وزارت بگذاریم. یعنی یک شهروند می‌آید داخل سایت، ابتدا میزان خطر ابتلای خودش را به دیابت می‌سنجد و اگر ریسک باشد از طریق سیستم ارجاع، به مراکز آزمایشگاهی ارجاع داده می‌شود.

این درواقع خلأ بین مردم و خانه‌های بهداشتی را می‌تواند رفع کند و مردم داخل خانه، خودشان را عرض چند دقیقه غربالگری می‌کنند.

میدانی و کتابخانه‌ای، ثبت تجربه‌های داخلی و بومی و نیز توانمندسازی دانش‌آموخته‌های علوم پزشکی و شناسایی پتانسیل‌های شغلی برای ورود به بازار کار متناسب با نیاز روز جامعه پرداخته خواهد شد. همچنین برقراری همکاری مؤثر بین سازمان‌ها و کسب کارهای نوپا و نوآور حوزه سلامت و کمک به ایجاد فرصت‌های بیشتر و مؤثرتر برای ارتقای وضعیت زیست‌بوم کارآفرینی حوزه سلامت و زیرساخت‌های توسعه دانش و فعالیت کسب‌وکارهای دانش‌بنیان و نوآور از دیگر مأموریت‌های مرکز آمین خواهد بود.

مهم‌ترین اقدامات و برنامه‌های مرکز از زمان راه‌اندازی تا الان چه بوده است؟

بعد از بررسی ابعاد مختلف، اقدام به یک برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت کردیم که تا پایان آذرماه طبق این برنامه پیش می‌رویم. یک مسئله‌ای که خیلی برایمان

مهم بود برگزاری دوره‌های آموزشی به جهت یادگیری مفاهیم پایه بخش‌های سیاست‌گذاری و حوزه مطالعاتی بود که حدود بیست کارگاه در نظر گرفته شد که این هفته به پایان می‌رسد، اقدام هم‌زمان کار، تعیین چارت و سازمان‌دهی هسته‌ها بود و قرار بر این است که پایان این ماه، اولویت‌های مطالعاتی گروه‌ها در

شورای پژوهشی تعیین بشود و با توجه به اینکه نمی‌خواهیم سنگ بزرگی را برداریم قصد داریم یکی از گروه‌ها را با توجه به نیاز جامعه، توان گروه و بحث مارکتینگ انتخاب کنیم و بیشتر توان مرکز را بر روی موفقیت محصول آن گروه بگذاریم.

همچنین برنامه‌ریزی یک سمینار تخصصی در راستای طرح جامع راهیان پیشرفت در دانشگاه علوم پزشکی همدان در پاییز امسال را طراحی کرده‌ایم.

سیاست‌گذاری در حوزه نظام سلامت حلقه مفقوده بود که بعضاً بسیاری از مشکلات و معضلات فعلی کشور در حوزه سلامت از این طریق قابل حل است

زهرا نامداری، مسئول دوره نانوفناوری دانشگاه اصفهان:

استعداد یابی نو، به سبک رویداد نانو

تیم سازی و منتورینگ و جذب سرمایه داشت مقرر شد در این قسمت با ما همکاری کند.

نحوه برگزاری رویداد به چه صورت بود؟

ما بیش از صد دانشجو از رشته‌های مختلف و دانشگاه‌های دیگر داشتیم. دوره با یک سری مفاهیم مقدماتی نانو شروع شد و سعی بر این بود که طبق سرفصل‌های کلی مفاهیم کاربردی در این زمینه‌ها بیان شود در مرحله بعد یک پرسشنامه تهیه شد و از اعضا خواستیم اولویت فعالیتشان را انتخاب کنند که در کدام زمینه تمایل به ادامه دوره دارند.

دوستان هم با توجه به رشته و علاقه و توانایی‌شان شش سرفصل را اولویت بندی کردند و ما طبق انتخابشان یک سری گروه‌های ابتدایی در هر سرفصل کلی تشکیل دادیم. در این مرحله یک سری از سرفصل‌ها مثل فناوری اطلاعات چون مخاطبی نداشت حذف شدند. برای تیم سازی، ما احتیاج به انجام تست‌های شخصیت شناسی داشتیم بعد از بررسی و مشورت با توجه به این که تست‌های موجود امکان خطا داشت و شخصیت فناور محور را که مخاطب ما بود به ما معرفی نمی‌کرد و صرفاً به بیان یک سری صفات ... بسنده می‌کرد. تصمیم گرفتیم شخصیت شناسی مخصوصی برای دوره خودمان تهیه کنیم که بتوانیم زمینه ذهنی و سابقه فکری و دانشی و اجرایی دوستانی که ثبت نام کردند را در زمینه فناوری شناسایی کنیم. پرسشنامه با یک سری سؤال پیرامون مفهوم فناوری شروع می‌شد و از

بچه‌ها می‌خواست که در مورد این مفهوم با ما صحبت کنند که برداشت‌شان از فناوری و فناوری چیست؟ آیا تا به حال به یک طرح فناورانه فکر کردند یا خیر؟ در صورت منفی بودن پاسخ، چرا؟ اگر در این مورد فکری داشتند تا چه مرحله‌ای پیش بردند فکرشان را؟ آیا اجرایی شده چرا و چگونه؟ و دلایل عدم پیگیری و موفقیت را از آن‌ها بازخورد گرفتیم. نتیجه این

پرسشنامه شناسایی افرادی بود که از قبل سابقه فکری و اجرایی فناوری داشتند و ما توانستیم از طریق این پرسشنامه استعداد و توانایی شرکت کنندگان را بشناسیم و افرادی که می‌توانستند به عنوان سرگروه و یا نقش‌های پیش برنده تیم‌های فناور محور باشند را شناسایی کردیم و در نتیجه گروه بندی تخصصی تری انجام دادیم و در این مرحله هم یک سری سرفصل‌های کلی حذف شدند و سرفصل‌های دیگرمان جزئی تر شدند و دقیقاً زمینه‌هایی که ظرفیت اجرایی داخل‌شان داشتیم شناسایی شد. علاوه بر این یک

سجاد قادری

خبرنگار

sajjadgh28@gmail.com

تیم نانوفناوری دانشگاه اصفهان متشکل از خانم‌ها نامداری و خرمزاده و آقایان خزائی و حسین پور از سال ۱۳۹۹ اقدام برگزاری رویداد فناوری نانو در دانشگاه اصفهان نمودند. از این رویداد چندین هسته پژوهشی قوی شکل گرفته‌اند که برخی از آن‌ها توانسته‌اند به نمونه اولیه نیز برسند. به جهت آشنایی با این دوره گفت‌وگویی با خانم نامداری ترتیب داده‌ایم که متن آن را از نظر می‌گذرانید.

چه شد که تصمیم به برگزاری این رویداد گرفتید؟

برنامه دوره نانو فناوری از اواسط مهرماه ۱۳۹۹ شروع شد. با دیدن فضای خشک و دور از شور علمی دانشگاه در گروه علمی که ذیل بسیج تشکیل شده بود به فکر اجرای یک برنامه با بار علمی و شور مناسب بودیم. در ارتباط با ستاد نانو اجرای یک سری کارگاه‌هایی با موضوع آشنایی با نانو شروع شد. از دوستانی که در رشته‌های تحصیلی دیگر مثل مهندسی‌ها (پزشکی، هوا فضا و...) و زیست و شیمی تحصیل می‌کردند، خواستیم که با توجه به فضای دانشکده‌شان ببینند چه کارگاهی پیرامون نانو امکان اجرا دارد. تصمیم بر این شد یک برنامه پیرامون کاربرد نانو در سرفصل‌های کلی پزشکی سلامت، محیط زیست، بهداشت، انرژی، زیست فناوری، فناوری اطلاعات و کشاورزی برگزار شود.

66 برای برگزاری هر چه بهتر رویداد، با مراکز تحقیقاتی ناحیه بسیج دانشجویی چون تجربه بیشتری در این زمینه‌ها نداشتند مانند مرکز حسان و مرکز شهید شهریار همکاری بسیار خوبی شکل گرفت.

با چه نهادهایی برای برگزاری این رویداد همکاری کردید؟

اساتید دوره از میان مدرسین ستاد نانو گزینش شدند، تصمیم را با مسئولین حوزه بسیج دانشجویی مطرح کردیم و بعد از تأیید برنامه، گروه نانو عضو

از پژوهشکده شهید شهریار بسیج دانشجویی دانشگاه اصفهان شد و برنامه در مرحله بعد به واحد علمی ناحیه دانشجویی اصفهان ارائه شد. با همکاری ایشان با مرکز رشد حسان و پژوهشکده شهید اعتباری دانشگاه صنعتی اصفهان مرتبط شدیم. پس از گفتگو و بررسی ظرفیت‌های این مراکز تصمیم بر این شد که مرکز رشد شرکت‌هایی با موضوع دوره را به ما معرفی کند تا با کمک این شرکت‌ها بخش ارتباط با صنعت و شناسایی فناوری مورد نیاز صنعت انجام شود، پژوهشکده شهید اعتباری نیز با توجه به تجربه‌ای که در زمینه

رزومه از افراد ثبت نامی دریافت کردیم. رزومه‌ها و نتایج تست‌ها را برای مرکز رشد ارسال کردیم و با توجه به این نتایج شرکت‌های مناسب دوره طبق ظرفیت ما شناسایی شد.

استعدادهای افراد هم شناسایی شد یا به صورت آزاد به هر شرکت متصل شدند؟

بعد از صحبت با آنان، نحوه همکاری و تعامل با این شرکت‌ها مشخص شد. توی این فرصت شناسایی شرکت‌ها که دو هفته زمان برد ما یک آزمون علمی اولیه نیز از بچه‌ها بازخورد گرفتیم و بیش تر هدفمان این بود که همت تحقیق و مطالعه شرکت کنندگان دوره را بسنجیم و در این هنگام، واگذاری مسئولیت‌ها به ما کمک می‌کرد. پس ما در مرحله اول استعداد و توانایی و ظرفیت خودمان را شناسایی کردیم و بعد شرکت‌هایی که می‌توانستند این ظرفیت‌ها را به سمت فناوری و نیاز صنعت هدایت کنند شناسایی شدند.

حال باید این دو گروه را باهم مرتبط می‌کردیم، این تصمیم را در شورای بسیج مطرح کردیم و مقرر شد یک گفتگوی حضوری برای آشنایی مستقیم شرکت‌ها و دانشجویان باهم انجام شود (مخاطبین ما با توجه به خروجی این تست‌ها و مراحل از بیش از ۱۰۰ به چهل نفر رسیده بودند). جلسه اول را در دو قسمت برنامه ریزی کردیم. بخش اول

گروه‌ها جلساتی با شرکت‌ها برای راهبری و راهنمایی داشتند؟

هر دو هفته یک جلسه حضوری داشتیم که گروه‌ها به صورت مستقیم با شرکت‌ها گفتگو می‌کردند نتایج پیشرفت کارشان را مطرح می‌کردند و اگر احتیاج به تغییر روند تحقیق یا غیره داشتند در این جلسات حضوری بررسی می‌کردند. بعد از یک تا دو ماه تحقیق و بررسی مقالات و گفتگو با اساتید و صحبت با متخصصین که توسط خود گروه یا از طریق شبکه پژوهشی پژوهشکده انجام شد قسمت دانشی کار تکمیل شد و با تأیید شرکت‌ها بچه‌ها باید وارد فاز اجرایی طرح می‌شدند تا نمونه اولیه محصولشان را تولید کنند. از بین ۱۷ طرح بیان شده ۱۰ طرح به این مرحله رسید و ۶ طرح متوقف شد. از دلایل توقف کار می‌شود به مساعد نبودن بازار طرح مطرح شده اشاره کرد. ۵ طرح در زمینه زیست‌فناوری ما به علت نداشتن امکانات لازم و فراهم نبودن شرایط و همچنین مباحث اقتصادی متأسفانه ناکام ماند و یک طرح نیز فعلاً به علت نداشتن دستگاه و آزمایشگاه مناسب اجرا نمی‌شود ولی مرحله دانشی کامل انجام شده است.

در حین اجرای رویداد با چه مشکلاتی مواجه شدید؟

ما در مرحله اجرا با چند چالش جدی مواجه بودیم، بحث دستگاه‌های موردنیاز و مواد اولیه! متأسفانه در دانشگاه‌ها فضایی برای پژوهش خارج از چارت و سرفصل درسی تعریف نشده و تلاش ما برای ایجاد تعامل و همکاری با دانشگاه برای استفاده از ظرفیت آزمایشگاه‌های تحقیقاتی به نتیجه نرسید و برای حل کردن این مشکل نیز شورای بسیج نقش بسیار مؤثری داشت و با کمک این دوستان مکانی برای استقرار آزمایشگاه در دانشگاه تهیه شد که این مکان قبلاً یکی از پایگاه‌های بسیج در دانشکده بود با همکاری یک‌سری از اساتید که در بحث وقف علمی فعال بودند و از طریق پیگیری و صحبت با اداره اوقاف اصفهان با ایشان آشنا شدیم و با کمک این بزرگواران دستگاه‌های لازم خریداری شد و وقف دانشکده و کارهای پژوهشی شد.

نداشتن امکانات لازم، فراهم نبودن شرایط، نداشتن دستگاه و آزمایشگاه مناسب و مشکلات اقتصادی از جمله مشکلات ما در برگزاری این دوره بود

خروجی‌های رویداد به چه صورت است؟

دوره نانو فناوری تا به حال یک شرکت با چند طرح محصول محور چسب بخیه، لباس بیمارانی دیالیزی، ژل جاذب رطوبت بیولوژیکی و غیره داشته است و ۶ تیم با موضوع گریس‌های صنعتی، پوشش نانو کامپوزیت، بریزینگ، افزایش راندمان باتری خودرو در حال انجام تست‌های تولید محصول اولیه هستند که تاکنون نیز نتایج مناسبی را ارائه دادند و تعدادی محصول اولیه را تولید کرده‌اند و در حال انجام آزمایش کاربردی طرح می‌باشند.

بچه‌ها نهایتاً مخاطبینمان به دو گروه کلی زیست‌فناوری و شیمی تقسیم شدند.

مجموعاً چند تیم در این دو حوزه تشکیل شد؟ چند طرح ارائه شد؟

بعد از این جلسه بچه‌ها طبق توانایی و علاقه‌شان هر کدام یک طرح را انتخاب کردند. در این مرحله بچه‌ها با هم آشنا شده بودند و با هم گفتگو کردند و یا از طریق ما به هم معرفی شدند و یا این که خودشان از دوستان دیگرشان که قبلاً با هم همکاری داشتند دعوت کردند و تیم‌ها به این صورت تشکیل شد. در مجموع ۱۰ طرح در دو زمینه زیست‌فناوری و شیمی و مواد از طریق شرکت‌ها به ما معرفی شد و ۷ طرح نیز توسط خود دانشجویان بیان شد. در این مرحله به دانشجویان یک فرصت دوهفته‌ای داده شد تا در مورد موضوع و طرح مطرح شده یک تحقیق انجام دهند و برداشت خودشان را از ابعاد مختلف طرح مثل علمی و اقتصادی و ... را بررسی کنند.

در سالن و همایش گونه برگزار شد و مدیرعامل شرکت‌ها خودشان و زمینه کاری خودشان را معرفی کردند. در این مرحله نیز ما یک پرسشنامه تهیه کردیم و در پک‌هایی در اختیار دانشجویان قرار دادیم تا طبق صحبت‌های شرکت‌ها زمینه‌ای که می‌خواهند در آن فعالیت کنند را یادداشت کنند. بخش اول بیش از یک ساعت زمان برد و در زمان استراحت، ما برگه‌های پرسشنامه را جمع‌آوری کردیم و طبق زمینه‌ای که نوشته بودند گروه‌بندی شدند. قسمت دوم برنامه گفتگوی مستقیم و چهره به چهره بچه‌ها با مدیرعامل و نماینده شرکت‌ها بود و در فضای آزاد صندلی‌ها را به صورت دورهمی چیدیم و هر کدام از بچه‌ها طبق آن چیزی که نوشته بودند، در دورهمی خاص خودشان شرکت می‌کردند و مستقیم در مورد خودشان و ایده‌ها و زمینه‌های فعالیت‌شان با شرکت‌ها صحبت کردند و شرکت‌ها هم زمینه‌های کاری خودشان را دقیق‌تر برای بچه‌ها شرح دادند. بعد از این جلسه مجدد با تک‌تک افراد حاضر در نشست صحبت کردیم و نظر نهایی خودشان که تمایل دارند دقیقاً در کدام زمینه حضور داشته باشند را بیان کردند. با شرکت‌ها هم صحبت کردیم و نظرشان را در مورد تک‌تک افرادی که با آن‌ها صحبت کرده بودند پرسیدیم و طبق نظر آن‌ها و نظر خود

در پنل تخصصی واکسن کووایران برکت که به همت بسیج دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی ایران برگزار شد، مطرح شد

چرا مستندات علمی واکسن برکت در اختیار عموم مردم قرار نمی‌گیرد؟

اسپوتنیک اعتماد عمومی جلب می‌شود و می‌تواند همراهی متخصصان و حمایت آن‌ها را داشته باشد تا مردم نیز تزریق کنند.

من حرف شما را قبول دارم؛ اما شما می‌دانید برای انتشار چند نکته وجود دارد: «تیم مناسب» و «همکاری ژورنال‌ها» که متأسفانه کم‌لطفی‌هایی هم از سوی ژورنال‌های خارجی و هم داخلی شد که ترس از قطع روابط خود با خارج از کشور را داشتند و به همین دلیل وقفه‌هایی برای دریافت پاسخ ایجاد شد.

آیا بهتر نبود مثل سایر واکسن‌ها، دیتاهای کلی را برای عموم بر روی سایت قرار دهیم؟

ملاک دادن اطلاعات رگولاتور است و تا زمانی که رگولاتور داده‌ها را تأیید نکند و کارهای لازم روی آن‌ها انجام نشود، گزارشی تهیه نمی‌شود و در این زمینه رگولاتورهای ما خیلی خوب عمل نکرده‌اند.

در اوایل خیلی نگرانی درباره کارایی واکسن غیرفعال وجود داشت و به مرور که واکسن‌های عرضه‌شده بر پایه این پلت‌فرم بیشتر شدند؛ نگرانی‌ها کاهش یافت؛ برای مثال اتفاقی که برای آسترانکا در TTS رخ داد؛ در صورت وقوع در ایران خیلی کار را سخت‌تر می‌کرد. الان بیشترین تعداد واکسنی که در جهان تزریق شده؛ واکسن‌های چینی از نوع غیرفعال است.

شاید ما تمرینی برای این نداشتیم. در واقع اولین بار بود که ما با یک دستاورد علمی که این گونه در رسانه‌ها بازتاب دارد، برخورد می‌کردیم و لذا مقداری ناشی‌گری پیش آمد. البته در دنیا هم بخواهیم نگاه بکنیم، در مورد انتخابات ایالات متحده اتفاقی که افتاد این بود که فایزر را یکی دو روز بعد از انتخابات رونمایی کردند؛ هرچند که ترامپ خیلی فشار آورد که این قضیه زودتر انجام شود. در مورد اسپوتنیک هم همین قضایا وجود دارد. واقعیت قضیه این هست که این

مقدار قابل اطمینان نیستند. بسیاری از واکسن‌ها بر این روش ساخته می‌شوند و بهترین گزینه برای ایران هم همین بود.

مقدار دوزی که برای موش استفاده شد ۳ الی ۵ میلی‌گرم بود که این مقدار در حیوانات با اندازه‌های بزرگ‌تر هم استفاده شد. سؤال این است که آیا نباید برای موجوداتی که بزرگ‌تر هستند، مقدار دوز بیش‌تری استفاده کرد؟

بحثی وجود دارد به عنوان سمیت یک واکسن که باید مشخص شود. تست‌های گرفته‌شده تا ۱۰ mg سمیت در موش ایجاد نمی‌کرد که بهارات و سینوفارم مطالعات مشابهی با ما داشتند. ما از غلظت‌ها و مقدار دوزهای متفاوتی استفاده کردیم و در آخر به این نتیجه رسیدیم که ۳ mg بهترین مقدار است. ما دوزی را انتخاب می‌کنیم که کم‌ترین مقدار، بیش‌ترین اثر

و کم‌ترین میزان سمیت را داشته باشد. همانطور که در مطالعات مدرنا می‌بینیم همان دوزی که برای انسان استفاده کرده است، برای موش و سایر موجودات نیز استفاده کرده و چیزی که وجود دارد، اهمیت Safety است و ایمنی‌زایی هم اولویت بعدی است. در بحث ایمنی‌زایی هم حول موضوعاتی، نگرانی‌هایی وجود داشت؛ اما وقتی واکسن‌ها وارد حوزه بالینی

شد، این نگرانی‌ها کاهش یافت و این موضوعات شاید به‌خاطر شیطنت‌های برخی شرکت‌ها بود. به‌طور کلی مشکلی که برای آسترانکا پیش آمد، اگر در ایران بود، کار بسیار سخت‌تر می‌شد. از طرفی بیش‌ترین مقدار واکسن‌های تولیدشده از نوع غیرفعال شده هستند و مشکلات خاصی هم در آنها دیده نشده است.

من قبول دارم که انتقادات در فضای مجازی زیاد است؛ اما باید نظر بگیریم که با انتشار مقاله مثل شرایط واکسن

مهدی نیکبخت

خبرنگار

✉ mahdi.nicbakht@yahoo.com

پنل پرسش و پاسخ تخصصی واکسن کووایران برکت به همت بسیج دانشجویی دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی ایران در سالن رازی دانشکده داروسازی دانشگاه تهران برگزار شد. در این جلسه که با حضور دکتر محمدرضا صالحی (متخصص عفونی، هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران و مدیر پژوهش واکسن کووایران برکت)، دکتر حامد حسینی (مدیر مرکز کارآزمایی بالینی دانشگاه علوم پزشکی تهران و ناظر مطالعه بالینی واکسن کووایران برکت)، دکتر اصغر عبدلی (متخصص ویروس‌شناسی و هیئت علمی انستیتو پاستور و فناور واکسن کووایران برکت) برگزار شد به بررسی ابعاد مختلف این واکسن پرداخته شد. در ادامه گزارش کاملی از این جلسه را از نظر می‌گذرانید.

از زمان شروع فاز پیش‌بالینی تا رسیدن به مرحله بالینی چقدر زمان برد؟

برای انجام مطالعات پیش‌بالینی یک خط راهنما به نام ICH وجود دارد. ما برای انجام مطالعات باید چند مرحله را انجام می‌دادیم. بعد از این مراحل ما وارد مراحل پیش‌بالینی می‌شدیم. برای این مطالعه، حتماً برای شروع باید از حیوانات

جونده و غیرجونده استفاده کرد و برای سم‌شناسی (Toxicology) هم باید دو جونده لحاظ شده باشد که این فرایندها نزدیک به ۸-۹ ماه طول کشید(به همراه مطالعاتی که بر روی میمون هم انجام شد). در تمام این مدت ما سی تی ایی خود را هم تحویل سازمان غذا دارو داده بودیم و مرتباً با آنها در ارتباط بودیم.

به لحاظ پروسه زمان‌بر بودن واکسن‌هایی که بر اساس ویروس تضعیف‌شده هستند، حرفی نیست؛ اما مشاهده کردیم واکسن‌هایی که بر اساس نوکلئیک‌اسید هستند، سریع‌تر تولید می‌شوند. چرا سراغ آن واکسن‌ها نرفتیم؟ ما از ابتدا ۳ پلت‌فرم را دنبال می‌کردیم. یکی از پلت‌فرم‌هایمان، همین پلت‌فرم بود؛ اما بخشی که وجود دارد اهمیت Safety واکسن است و این روش ساخت (ویروس تضعیف‌شده) بالای ۷۰ سال قدمت دارد و اگر راه جدیدی را در پیش می‌گرفتیم، شاید در جامعه ما قبول کردن آن سخت بود و آن روش‌ها این

ملاک دادن اطلاعات رگولاتور است و تا زمانی که رگولاتور داده‌ها را تأیید نکند و کارهای لازم روی آن‌ها انجام نشود، گزارشی تهیه نمی‌شود و در این زمینه رگولاتورهای ما خیلی خوب عمل نکرده‌اند.

مطابق یک قانون مورد توافق بین‌المللی است. مطابق این قانون، برای کاهش زمان، ۵۰٪ کل حجم نمونه را حساب کنیم، دو ماه این بخش از حجم نمونه را مورد پیگیری قرار داده می‌شود (follow up) و بعد از آن، داده اثربخشی ارائه می‌شود. اگر داده اثربخشی، بیانگر بیش از ۵۰٪ اثربخشی بود، آن گاه مجوز مصرف اورژانسی صادر خواهد شد. بحثی که الان وجود دارد، این است که در بحث صادر شدن مصرف اورژانسی، مطابق این قانون پذیرفته شده بین‌المللی و اجتماعی (در FDA) انجام نشد. البته باید به این موضوع هم توجه کرد که این قانون پذیرفته شده، لزومی بر رعایت ندارد؛ همانطور که در سایر موضوعات حوزه سلامت هم لزوماً نباید از یک قانون پذیرفته شده اجتماعی که مثلاً یک سازمان ارائه می‌دهد، تبعیت کرد. به عبارتی، بررسی یک قانون در همان محدوده جغرافیایی شاید بیش‌تر مد نظر باشد و لزومی به رعایت همگانی نیست؛ ممکن است نظری که رگولاتوری ایران ارائه دهد، نتایج بهتری ارائه دهد؛ لذا پیشنهاد دوستان در جهت تسریع بخشیدن به موضوع بود و این قضیه رخ داد.

تحقیقات میزان اثرگذاری این واکسن بر روی سه نوع واریانت «انگلیسی، آفریقای جنوبی و ووهان» بررسی شده است و نتیجه، اختلافات معناداری در میزان اثرگذاری نشان نمی‌دهد

میزان تأثیر واکسن کوویران برکت بر روی واریانت‌های مختلف (از جمله واریانت هندی یا دلتا) چگونه است؟
تحقیقات میزان اثرگذاری این واکسن بر روی سه نوع واریانت «انگلیسی، آفریقای جنوبی و ووهان» بررسی شده است و نتیجه، اختلافات معناداری در میزان اثرگذاری نشان نمی‌دهد؛ اما هنوز تحقیقات بر روی واریانت «دلتا (هندی)» در حال انجام است و امید است که تا هفته دیگر، نتایج آن نیز مشخص شود. البته نگرانی بسیار خاصی از این نظر وجود ندارد؛ چون حتی با ظهور واریانت‌های جدیدتر در آینده، می‌توان واکسن را چندظرفیتی کرد؛ مثل کاری که در زمینه واکسن آنفولانزا انجام شد که چهار ظرفیتی است.

فاز pre-clinical بسیار طولانی پیش رفت. در عوض فاز clinical خیلی سریع و شتابزده پیش رفت. از طرفی بدون آن که فاز دو و فاز سه تمام شود، مجوز اورژانسی برای مصرف آن صادر شد. دلیل چیست؟
به‌طور کلی فرآیند به این صورت بود که ۹ دی ماه فاز یک شروع شد و فاز دو در ۲۴ اسفند آغاز گردید و این گونه بود که بعد از انتشار آنالیزهای اولیه فاز دو، ادامه فاز دو و شروع فاز سه در موازات همدیگر انجام شوند.

در واقع در فاز سه، بیماران باید تا ۳۶۵ روز (یک سال) مورد بررسی و پیگیری قرار بگیرند؛ اما آن چیزی که لازم است به رگولاتوری گزارش داده شود، «چهار هفته بعد از دوز دوم آخرین داوطلب» است و هنوز فاز سه در حال پیگیری است و فردا ساعت ۸ شب (۸ شب ۱۴۰۰/۰۴/۲۴)، ۲۰ هزارمین فرد داوطلب در فاز سه، دوز دوم را دریافت خواهد کرد. درباره قسمت دوم سؤال، موضوع از این قرار است که فاز دو در ۲۴ اسفند شروع شد و به‌طور کلی ۲۸۰ تا داوطلب داشت (۲۰۰ نفر زیر ۵۰ سال و ۸۰ نفر بین ۵۰-۷۵ سال)؛ از این رو بررسی مطالعاتی فاز دو، در دو مقیاس سنی متفاوت انجام شد. در فاز

دو، فاصله بین دو تزریق ۲۸ روز بود و طبق دستورالعملی که نوشته شده بود، باید با بررسی داده‌های ایمولوژی. ۳۰٪ داده‌ها (۳۰٪ افرادی که دو دوز واکسن را کامل دریافت کرده‌اند) بعد از دو هفته از دوز دوم، بتوان وارد فاز سه شد. تمامی این موضوعات مطابق دستورالعمل شد. در ۵ اردیبهشت، ۳۰٪ درصد افراد دو دوز را کامل دریافت کرده بودند و دو هفته بعد از آن، اطلاعات این بررسی روی میز سازمان غذا و دارو بود این اجازه داده شده بود که بتوان فاز سه را شروع کرد و در نهایت در حدود ۲۴ خرداد مصرف اورژانسی گرفت. بحث صادر شدن استفاده اورژانسی (emergency use)

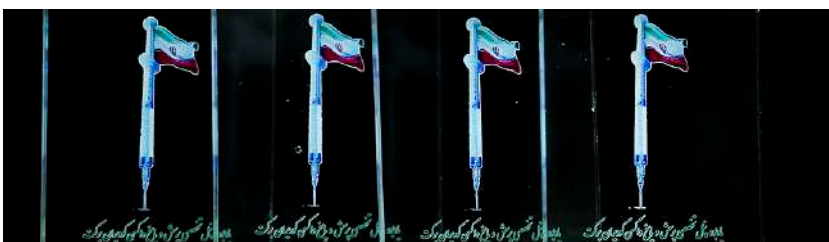
یک محصول استراتژیک هست؛ چه بخواهیم چه نخواهیم واکسن‌ها به خصوص واکسن کووید ۱۹ محصول استراتژیک است و همچنان خیلی از کشورهای دنیا در چالش هستند. احیاناً اگر قرار باشد دوزهای boosterی در آینده تجویز شود، این یک محصول استراتژیک تا ابد خواهد ماند؛ لذا علی‌رغم این که قطعاً انتقادات علمی به پروژه‌ها از جمله پروژه ما ممکن است وارد باشد، اما باید یک مقدار انصاف را هم رعایت کنیم.

یکی از نقدهایی که بیان می‌شود، عدم همکاری گروه با دانشگاه است. آیا این امکان وجود داشته است که این همکاری پررنگ‌تر (مثلاً از نظر چاپ مقاله) می‌بود؟

این همکاری وجود داشته است؛ به‌عنوان مثال تمامی مدیران ارشد علمی این پروژه، عضو هیئت علمی انستیتو پاستور یا دانشگاه علوم پزشکی تهران هستند. از طرفی بحث چاپ مقاله هیچ ارتباطی با دانشگاه ندارد.

برای اولین بار در ایران، بخش رگولاتوری وزارت بهداشت، کمیته‌ای به نام «drug safety board monitoring» ایجاد کرد که در واقع کمیته‌ای مستقل از رگولاتوری از جهت بررسی عوارض محصولات تولیدی (که در اینجا، واکسن است) بود. این کمیته در بررسی این واکسن بسیار سخت‌گیری کرد که کاملاً کار درست و به‌حقی بود و در واقع حضور این کمیته، هم به نفع تیم تولید بوده است و هم وجود چنین کمیته‌ای لازم بوده است. همین سخت‌گیری باعث شده بود که فرآیند تولید واکسن در فاز ۱، حداقل ۲ الی ۳ بار متوقف شود. این سخت‌گیری بابت آزمایشات گزارش شده و برخی عوارض رخ داده (مثل تب، سبکی سر و...) بوده است.

اعضای این کمیته شامل «یک اپیدمیولوژیست، یک بیولوژیست، یک ایمونولوژیست، یک کلینیکال فارمسیت، یک متخصص عفونی، یک عضو از کمیته اخلاق، یک عضو از رگولاتوری و یک عضو از شرکت» است که اکثراً عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران نیز هستند.

سخنگوی شورای شهر تهران در گفت و گو با نشریه چکاد:

رشد در تمامی تشکلهای احتمال دارد به وجود بیاید اما به عقیده من این فرآیند در بسیج دانشجویی بیشتر و همه جانبه تر است

مرضیه انبری
خبرنگار

marziehanbori

علیرضا نادعلی، مسئول اسبق بسیج دانشجویی دانشگاه‌های شهر تهران است که هم اکنون به عنوان سخنگوی در شورای شهر تهران مشغول فعالیت است. به دلیل تجربیات چندین ساله ایشان چه در فضای دانشجویی و چه در فضای تشکیلاتی با ایشان به گفت‌وگو نشستیم که متن آن را از نظر می‌گذرانید.

آقای نادعلی یک توضیح کوتاهی از روند زندگی در زمان‌های مختلف مخصوصاً زمان مسئولیت دانشجویی‌تان برای ما بگویید.

بنده در سال ۱۳۵۴ به دنیا آمدم تقریباً سه سالی را پیش از انقلاب و بیشتر عمری که تقریباً احساس فهم کردم و دوره کودکی و نوجوانی در دهه شصت سپری کردم مثل هر کسی که در این سال‌ها به دنیا آمده است. دوره دبیرستان را در دبیرستان کمال که جزو دبیرستان‌های اسلامی آن زمان و تقریباً پیشرو در ماجراهای دینی و انقلابی بود تحصیل کردم و از زمانی که وارد دانشگاه شدم هم‌زمان وارد فضای کار شدم و عمدتاً کارهایم در حوزه فرهنگی بوده است. دانشگاه پیام‌نور تهران تحصیل کردم ولی چون ایامی بود که جنبش دانشجویی مسلمان خیلی فعال بود در بسیج دانشجویی دانشگاه، شاید یکی از دانشگاه‌های پیشرو بودیم که الان

شاید به ذهنم نیاید ولی حداقل دو دوره پشت سرهم بسیج دانشجویی نمونه شهر تهران شدیم.

بچه‌ها خیلی فعال بودند خیلی باقوت کار خودشان رو جلو می‌بردند و شاید همین حس و حالی که در آن فضا بود باعث شد که ما در فضای بسیج دانشجویی توفیق پیدا کنیم به عنایت الهی رشد پیدا کنیم. هرچه داریم را از بسیج دانشجویی داریم

و بالاخره با آن گرمایی که چه بسا فرمایش حضرت آقا برای ما ایجاد می‌کرد و تحرکی که ایجاد می‌کرد در آن سال‌هایی که اصلاً کسی فکر نمی‌کرد که عبوری نسبت به آن خرده گفتمان شبه لیبرال اتفاق بیفتد و نگاه‌های غرب‌گراها را بتوان در دانشگاه‌ها پس زد و مجدد یک آب زلالی از گفتمان انقلاب اسلامی جاری و ساری بشود. در آن فضا به لطف خدا و به زحمات مقام معظم رهبری و با تلاش بچه‌های دانشجو، رشد عجیبی در فضای دانشگاه اتفاق افتاد و معتقدم که سرریز آن هم که گفتمان عدالت‌طلبی بود که درون جامعه

جوشش گرفت و آن گفتمان غالب شد که دیگر تقریباً با فراز و فرودهای فراوانی تا اینجا پیش آمده است.

بنده طبعاً بیشترین فعالیت‌م را در بسیج دانشجویی داشته‌ام. در بسیج دانشجویی هم در دوره‌ای که دانشجو بودم مسئول بسیج دانشگاه بودم، دبیر شورای تبیین مواضع سیاسی بسیج دانشجویی دانشگاه‌های تهران بودم، و بعد از آن هم فکر می‌کنم با رشدی که به ما و امثال ما در فضای دانشگاه جایی مثل بسیج دانشجویی می‌داد توفیق داشتیم که در جاهای مختلف درگیر کاروبارهای مختلف بودیم مثلاً یکی از پروژه‌هایی که ما درگیر شدیم بحث تحقیق و تفحص از دانشگاه آزاد آن زمان بود که خیلی ماجرا داشت و اتفاقات تلخی در آن زمان رخ می‌داد که برای ما که بالاخره دغدغه عدالت‌طلبی داشتیم بسیار سخت و تلخ بود. بعد از آن هم که توفیق پیدا کردیم وارد پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی شدیم.

در آن زمان ما دانشگاه را تمام کرده بودیم و من لیسانس را گرفته بودم و درگیر و دار ماجرای تحقیق و تفحص شدیم چون نزدیک یک سال و نیم طول کشید.

بعد از آن سال ۸۶ بود که وارد پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی شدم محضر حضرت آیت‌الله رشاد را درک کردم به‌عنوان معاون فرهنگی کانون اندیشه جوان، به‌عنوان اولین سمت اجرایی‌ام.

از سال ۸۷ بنده با عضویت شورای مرکزی جمعیت ره پویان انقلاب اسلامی درآمدم و طرح حرفه‌ای‌تری را در آن زمان

تجربه کردیم البته باز هم با نگاه تکلیفی یعنی همان فضایی که ما در بسیج دانشجویی داشتیم آمدیم این قسمت کار را شروع کردیم. تا سال ۹۲ در دوره شورای مرکزی جمعیت ره پویان در مجمع عمومی کشوری من رأی آوردم و حضور داشتم هم‌زمان جایی را به نام دفتر گفتمان انقلاب اسلامی تأسیس کردیم که درباره مسائل اندیشکده انقلاب کار می‌کردیم و

باز دومرتبه برگشتم کانون اندیشه جوان و مدیرعاملی کانون اندیشه جوان را به عهده گرفتم، حدود دو سال و بعد از آن از جهت اینکه می‌خواستیم مجدد وارد بسیج بشوم از ره پویان استعفا دادم، از آنجا بیرون آمدم و مشرف شدم مجدداً به بسیج دانشجویی و مسئولیت بسیج دانشجویی دانشگاه‌های تهران بزرگ را به عهده گرفتم.

چه ارتباطی بین دانشجو و دانشگاه‌ها و شورای شهر و سیستم حکمرانی کشور هست؟

دانشجو قشری است که در مطالبه‌گری رقیب ندارد، حریف ندارد، چون و امदार کسی نیست چون روحیه جوانی به کمکش می‌آید

ما یک نگاه کلی می‌توانیم داشته باشیم نسبت به تهران و کشور. در خصوص رابطه دانشجو با شورای شهر و شهرداری به‌صورت کلی یک قاعده کلی وجود دارد.

دانشجو یکی از اقشار جامعه است و به‌عنوان یکی از اقشار جامعه بخشی از نماینده‌های خودش را در شورای شهر هر شهر فرستاده و به تبع آن هم نماینده‌هایی را انتخاب کرده، فلذا باید بر روی کار نماینده نظارت داشته باشد و مسائلی را به نماینده انتقال بدهد و مطالبه‌گری داشته باشد و چیزهای دیگر. ماجرای تشکلهای دانشجویی چیزی پیچیده‌تر است نسبت به جنبش‌های دانشجویی، تشکلهای دانشجویی ماجرایشان با یک صنف یا یک بخش از اقشار مردم تفاوت دارد.

دانشجو قشری است که در مطالبه‌گری رقیب ندارد، حریف ندارد، چون و امदार کسی نیست چون روحیه جوانی به کمکش می‌آید. با کسی خورده حساب ندارد خسته نیست تمامی این ویژگی‌ها باعث می‌شود که یک مطالبه‌خالص و رصدی دقیق در یک ذهن پیشرو و مطمئن برای پیگیری همه این موارد در آن‌ها وجود داشته باشد.

فلذا این ویژگی در بین قشر جوان دانشجو می‌تواند در ارتباط با شوراهای شهر نیز وجود داشته باشد یعنی هم انتخاب آدم‌ها برای فرستادن به شورا به‌عنوان نماینده‌های مردم و

مأموریت به من نگاه کرد یعنی آنجایی که برای من یک مسئولیت ما یک مأموریتی به وجود می‌آید. مثلاً در یک دوره‌ای بچه‌های بسیج دانشجویی دانشگاه شریف رفتند و روی نقشه جامع علمی کار کردند. یا جنس‌های عمومی مثلاً در دهه ۸۰ بحث جنبش عدالت‌طلبی مطرح شد، منظور ما اجرای نهضت عدالت‌طلبی است که حضرت آقا پرچمش را بلند کردند و از دانشجویان خواستند که در این عرصه حضور پیدا کنند.

خب اینجا هم اینکه این موضوع را از کف طراحی بکنند، مبانی را بنویسند بعد از آب در بیارند آن را بررسی کنند که چه مصادیقی مناسب آن است و... خود این مأموریت‌هایی است که تشکل برای فرد تعریف می‌کند و بخش‌های مختلف تشکل در دانشگاه انجام می‌دهند.

این مسائل به‌شدت موجب رشد بچه‌های بسیج که چگونه در زمانه‌های مختلف با اتفاق‌های مختلف روبرو شوند، مثلاً در فتنه چگونه با مسئله فتنه برخورد کردن، در برجام چگونه آن را بررسی کردن، و روشنگری‌هایی که باید در ارتباط با آن در جامعه انجام دهند. این مسائل ضمن این که جامعه را روبه‌جلو به سمت هدف پیش می‌برده، باعث رشد جمعیت دانشجویی هم می‌شده، می‌گردید.

یکی از مهمترین عرصه‌های تربیتی، عرصه مستقیم و آن اتفاقاتی است که هر دوره، ادوار به عنوان وظیفه خودشان و به عنوان یک قسمت پیشرو برای خود تعریف می‌کنند و با پیگیری‌های لازم آن را جلو می‌برند.

آیا هر کس وارد تشکیلات بسیج شوند، جزو مسئولان آینده‌ی نظام است؟

بینید ما هیچ‌کس را در بسیج دانشجویی وارد نمی‌کنیم که فرض کنید بعد بخواید در جمهوری اسلامی تبدیل به مسئولی بشود یعنی صرفاً به خاطر مسئولیت کسی را وارد بسیج نمی‌کنیم اصلاً از این قصه‌ها در کار نیست چون ماهیت بسیج بچه‌های جبهه و جنگ و شهدا هستند این قصه‌ها اصلاً در آن قابل بیان نیست ولی کسی که در این فضا وارد می‌شود اگر جدی بگیرد مطلب را و سعی بکند که ادا کند حق اصلی آن را نتیجه آن آدمی که باتجربه‌های مختلف در دوران دانشجویی با تحرک برای حل مسائل در جامعه نظام و حتی مسائل کلان‌تر در منطقه و جهان نگاهی پیدا می‌کند و ابزاری را نسبت به آن مجهز می‌شود که حرفی برای گفتن پیدا می‌کند. این فرد در آینده کسی می‌شود که می‌تواند مسئولیت به عهده بگیرد و به تدریج بار جامعه و نظام را به دوش بگیرد.

البته این را هم بگویم که این‌گونه رشدها صرفاً منحصر به بسیج دانشجویی نمی‌شود و در تمامی تشکل‌ها احتمال دارد که به وجود بیایند منتها به عقیده من این رشد در بسیج دانشجویی همه‌جانبه‌تر است.

یکی از ویژگی‌های بسیج دانشجویی این است که رویکردهای مختلف را در خودش لحاظ کرده است یعنی شما می‌بینید که این افراد کار سیاسی از جنس بینشی بصیرتی انجام می‌دهند، کار فرهنگی انجام می‌دهند، کار دفاع مقدسی انجام می‌دهند، کار هنری انجام می‌دهند، کار علمی انجام می‌دهند.

معمولاً در بقیه تشکل‌ها به این صورت ظرفیت‌های همه‌جانبه وجود ندارد. رشد از نگاه من دو تا عرصه دارد یکی جنبش عرصه تربیت و آموزش مستقیم است مانند دوره‌های متعددی که بسیج دانشجویی طی زمان برگزار کرده والان هم خیلی از آن‌ها را دارد.

در اینجا جنس کار تربیت مستقیم است استاد در آنجا وجود دارد حلقه‌هایی در آنجا وجود دارند، دانشجویها در آنجا حضور دارند، می‌آیند می‌نشینند و از آن جلسات تأثیر می‌پذیرند.

در ارتباط با عرصه دوم هم اضافه می‌کنم که بچه‌های بسیج دانشجویی آن را درک می‌کنند، ایفای نقش‌های عمومی و اختصاصی‌شان است بعضی وقت‌ها مثلاً می‌شود به‌عنوان

بیش از آن مطالبه بر کار ما و گفتگوی دائم با نماینده‌هاست. در سال‌های گذشته کم‌کم تشکل‌های دانشجویی به این سو رفتند که به مسئله‌های تخصصی روی بیاورند یعنی در خصوص بعضی از بی‌عدالتی‌ها بروند متمرکز بشوند بر روی او و به حرف‌های تخصصی و تعیین‌کننده برسند.

یا گروه‌های جهادی که در خصوص محرومیت‌زدایی‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کار می‌کنند، این‌ها حرف دارند برای گفتن هم برای مطالبه کردن هم برای ایده دادن و هم برای حضور در صحنه برای رفع این نواقص.

همین‌طور که عرض کردم این قاعده کلی از امور تهران هم تبعیت می‌کند تشکل‌های دانشجویی در تهران طبعاً همان ماجرای بقیه شهرها را با شورای شهر دارند یک مطالبه‌گری دقیق نسبت به آن‌ها دارند، گفتگو با آن‌ها دارند، اگر خطایی از یک نماینده سر بزند به او تذکر می‌دهند از او مطالبه می‌کنند برای مطالبه کردن از بقیه عوامل مدیریت شهری برای رفع نواقص و برای حل مسائل شهری. توان دانشجویی ما با آن نگاه گفتمانی از جنس انقلابی خیلی می‌تواند حرف برای گفتن داشته باشد.

فرآیند رشد در تشکیلات مخصوصاً بسیج دانشجویی چگونه صورت می‌گیرد؟

یکی از مهمترین عرصه‌های تربیتی، عرصه مستقیم و آن اتفاقاتی است که هر دوره، ادوار به عنوان وظیفه خودشان و به عنوان یک قسمت پیشرو برای خود تعریف می‌کنند و با پیگیری‌های لازم آن را جلو می‌برند.

حسین عمادالدین، مسئول دبیرخانه شمسای گفت و گو با چکاد:

شمسا، ایده‌ای نو برای مسئله‌یابی

سجاد قادری

خبرنگار

sajjadgh28@gmail.com

دبیرخانه شمسای چگونه شکل گرفت؟

دبیرخانه شمسای وابسته به معاونت پژوهش و فناوری بسیج دانشجویی است که به دنبال تأکیدات رهبر معظم انقلاب در باب مسأله‌محوری و نقش‌آفرینی بسیج دانشجویی شکل گرفت.

بدنه بسیج دانشجویی در سال‌های گذشته با طراحی یک سند بالادستی به نام سند تحول بسیج دانشجویی، رویکرد جدیدی تحت عنوان رویکرد مسئله‌محوری و نقش‌آفرینی تخصصی را در بدنه خودش آغاز کرد. این رویکرد در تاریخ ۶ آذرماه ۹۸ برای اولین بار مورد تأیید و تأکید رهبر معظم انقلاب قرار گرفت.

بعدها در تاریخ ۲۸ اردیبهشت‌ماه ۹۹ در مجموعه تشکل‌های دانشجویی دوباره آنجا حضرت آقا به رویکرد مسئله‌محوری که در بدنه بسیج دانشجویی آغاز شده بود، تأکید کردند.

چرا رویکرد مسئله‌محوری و توجه به مسائل کشور مورد توجه بسیج دانشجویی باید قرار بگیرد؟

ببینید اگر ما گذشته بدنه بسیج دانشجویی را به‌عنوان یک تشکل فعال و پویا در بدنه انقلاب اسلامی موردبررسی قرار بدهیم، همیشه بدنه بسیج دانشجویی جلودار حرکت‌های انقلابی در کشور بودند، لذا این پتانسیل بسیار بالا از نیروی

انسانی متعهد متخصص در دانشگاه‌های کشور و این انگیزه بالای حل مسائل، نیازمند یک رویکرد جدی برای توجه به مسائل اولویت‌دار بود.

جدای از اینکه این یک رویکرد تحولی هست یک رویکرد عقلایی هم هست چراکه ما باید یک سرمایه‌عظیم نیروی انسانی را متوجه یک مسأله‌ی بکنیم در کشور که این تمرکز روی این مسائل به‌شدت

بتواند هزینه‌های ما را در کشور کاهش بدهد، رضایت مردم را افزایش بدهد، اهداف انقلاب اسلامی روزبه‌روز بیشتر محقق بکند و درنهایت ما را به اهداف بلند تحولی و نزدیک بکند.

فلسفه وجودی دبیرخانه شمسای همان رویکرد تحولی در بدنه بسیج و تمرکز بر روی مسائل عمومی استان‌ها است. بسیج دانشجویی توانسته با همین دبیرخانه این گفتمان رو و این رویکرد رو وارد میدان عمل بکند. هسته‌های تخصصی در استان‌ها که متشکل از دانشجویان فارغ‌التحصیل ادوار گذشته بسیج دانشجویی در مقاطع ارشد و دکتری در

استان‌های مختلف این تمرکز را در مسائل اولویت‌دار قرار بدهند.

مأموریت دبیرخانه شمسای تمرکز بر مسائل عمومی و اولویت‌دار استان‌هاست.

نحوه تحقیق یافتن کار ما بدین گونه است، برای این که وارد جریان مسئله‌محوری عمومی بشویم اول نیازمند یک نرم‌افزار و یک روش تحقیق مسائل عمومی هستیم، چون نوع مواجهه ما با مسائل به‌شدت مهم است. ما در کشور مسائلی را داریم که ممکن است مسائل اولویت‌دار نباشد یا اصلاً مسئله نباشد و تمرکز روی آن‌ها و توجه به آن‌ها باعث هدر رفتن هزینه‌های مادی و معنوی در کشور می‌شود و نه تنها ما را به اهدافمان نزدیک‌تر نمی‌کند، ما را از اهداف اصلی انقلاب اسلامی هم دور می‌کند لذا وارد میدان مسئله‌محوری شدن به یک روش تحقیق همه‌جانبه و علمی و اتفاقاً نزدیک به گفتمان انقلاب اسلامی نیاز دارد.

اولین کاری که در دبیرخانه شمسای انجام شد چه بود؟

اولین کاری که در دبیرخانه شمسای انجام دادیم این است که با مجموعه‌ای از اساتید انقلابی در حوزه روش تحقیق در علوم انسانی تمرکز را روی این گذاشتیم که یک روش تحقیق منسجم و علمی را ایجاد کنیم. در کنار این روش تحقیق علمی و دانشگاهی که اصول یک روش تحقیق پژوهشی را برای ما به همراه داشت ما به میدان عمل هم توجه کردیم خیلی از تجربیات که باید تبدیل بشود به دانش‌های تخصصی در میدان اتفاق می‌افتد سعی کردیم تجربه بچه‌هایی که در بدنه بسیج دانشجویی تمرکز دارند روی مسائل میدانی و مسائل عمومی رو هم جمع‌آوری کنیم و در کنار این روش تحقیق قرار بدیم به یک روش تحقیق جامع از حوزه علوم انسانی و تحقیقاتی و علمی و مجموعه‌ای از تجربیاتی که مؤمنین در میدان انجام دادن را کنار هم بدهیم و به یک روش جامع برسیم.

در قدم دوم برای راه‌اندازی دبیرخانه شمسای نیازمند به افرادی بود که بتوانند در مجموعه‌ای از استان‌های کشور این روش تحقیق را عملیاتی کنند این افراد متشکل از بچه‌هایی بودند که سال‌های گذشته در بدنه بسیج دانشجویی کار علمی انجام دادند، کار تحقیقاتی انجام دادند، کار جهادی انجام دادند و با مسائل مردم در ارتباط با زیست‌بوم آن‌ها آشنا هستند.

بنابراین، این تمرکز و این توجه باعث شد که این بچه‌ها در

فلسفه وجودی

دبیرخانه شمسای

همان رویکرد تحولی در بدنه

بسیج و تمرکز بر روی مسائل

عمومی استان‌ها است.

استان‌ها دورهم جمع شوند و به همراه یک استاد که اعضای هیئت‌علمی استان است یا دانشجویان دکترا کنار هم جمع شدند و این روش تحقیق را به‌صورت علمی جلو بردند.

الحمدلله امروز برای ۲۶ استان ما فرآیند روش تحقیق در حال اجرا است. هسته‌های تخصصی‌شان فعال هستند و بخش عمده‌ای از شناسایی مسائل عمومی استان‌ها در حال انجام است.

در این دبیرخانه می‌خواهیم به چه چیزی برسیم چه اهدافی را شمسای به دنبال دارد؟

همان‌طور که طراحی‌ها نشان می‌دهند ما تمرکزمان در دبیرخانه مسئله‌محوری شمسای معاونت پژوهش و فناوری بر روی مسائل اصلی استان‌هاست.

ما خیلی در این باره و در این مرحله تمرکز بر روی مسائل خرد یا مسائل میدانی در محلات در روستاها و یا در شهرستان‌ها نداریم تمرکزمان بر روی مسائل عمومی یک استان است. فرضاً شما یک استان را در نظر بگیرید. در صنایع استان چه مسائلی اولویت دارد؟ در کشاورزی استان چه مسائلی اولویت دارد؟ در حوزه زیرساخت‌های صنعت معدن و انرژی یک استان درگیر مسائلی کلانی است که اگر به این مسائل کلان توجه و تمرکز بشود نظام برنامه‌ریزی استان دستخوش تغییر می‌شود. ما امروز تمرکزمان را روی این گذاشتیم که

شمسای گامی مهم اصلاح فرآیند برنامه‌ریزی کشور

به طور کامل و شفاف و نه فقط کلیدواژه روشن بشود آن موقع بستر و فضا برای تمرکز روی مسائل خردتر برای ما را هسته‌های تخصصی در سراسر استان‌ها راحت‌تر خواهد بود. ما هدفمان این است که با شناسایی این مسائل و قرار دادن این مسائل در چرخه سیاست‌گذاری حل مسئله به وسیله جریان متعهد و متفکر دانشجویی، به وسیله‌ی روی کار آمدن یک دولت قوی و تحولی این مسائلی که قدمت سالیانه دارند حل بشوند.

با چه روشی‌هایی ما می‌توانیم مسائل استان را شناسایی کنیم؟

یکی از روش‌هایمان برای حل مسئله این است که اسناد بالادستی یک استان را مورد کاوش قرار بدهیم.

اسناد بالادستی در یک استان عبارت‌اند از: اسناد حوزه‌هایی که قرار است آن‌ها را بررسی کنیم، حوزه‌های اقتصادی و مالی، زیرساختی، زیربنایی، آب کشاورزی و منابع طبیعی، حوزه نظام اداری و سیاسی، امنیتی و حوزه فرهنگی اجتماعی. این سرفصل موضوعاتی است که ما می‌خواهیم برویم از دل اسناد چالش‌ها خلأها و مشکلاتی که یادداشت شده را استخراج کنیم. به این وسیله که پژوهشگر ما شروع می‌کند به بررسی اسناد بالادستی، مثل سند‌های توسعه، سند‌های آمایشی مصوبات شورای اداری یک استان، پژوهش‌ها و مقالاتی که در ارتباط با مسائل کلان استان‌ها نگارش شده و تأیید شده و پایان‌نامه‌هایی که در ارتباط با مسائل کلان استان‌ها تأیید شده، اسناد دستگاه‌های اجرایی که در شورای اداری استان به تصویب رسیده، بعضاً اسناد ملی که در مراکزی مثل مرکز پژوهش‌های مجلس مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری، مرکز آمار ایران (که متناظر استانی دارند و برش استانی دارند را مورد بررسی قرار می‌دهد) و همه آن جملاتی که از دل این اسناد که شاید بالغ بر ۱۰۰۰ صفحه بشوند، تمام آن جملاتی که به بیان یک مسئله پرداخته شده است و یا به افراد تأثیرگذار که در یک مسئله به آن‌ها پرداخته شده و یا یک جمله‌ای که جهت آن تحقیق بتواند کمکی بکند که اصطلاحاً ما

به این‌ها جملات پایه می‌گوییم.

این هم یک دور از بررسی مسائل استان از زاویه اسناد بالادستی و زاویه دوم هم مواجهه پژوهشگران ما در استان‌ها، با زاویه جمع سپاری و پرسش از مطلعین است، طوری که این افراد نه در لایه حاکمیتی نقشی دارند و نه در لایه خبرگانی و دانشگاهی یک فرد مطلع هستند، شاید جایگاه حقوقی داشته باشند یا

نداشته باشد اما از مسائل اولویت‌دار استان بی‌اطلاع نیستند که اصطلاحاً گروه‌های مردمی، گروه‌های انجمنی و یا افراد صاحب‌نظر، یا شناخته‌شده در استان یا افرادی هستند که می‌توانند در این لایه نظراتشان را در ارتباط با مسائل عمومی استان مطرح کنند.

اول دبیرخانه شمسامعاونت

ت و گوبانشریه چکاد:

وثر در جهت دهای زی در

در طرح شمسایان در چه نقطه‌ای هستیم؟

در ارتباط با طرح ملی شمسایان باید این را اضافه کنیم که ما در مرحله شناسایی مسائل عمومی استان‌ها هستیم. مسائل عمومی استان‌ها مسائلی هستند که در سطح کلان یک استان تعریف می‌شوند و نیازمند سیاست‌گذاری دستگاه‌های اجرایی و هماهنگی نهاد‌های حاکمیتی برای حل آن مسئله هستیم. ما در تقسیم‌بندی مسائل به این

می‌رسیم که برخی از مسائل، مسائل

خرد و مسائل محلی هستند. برخی از

مسائل کمی جنبه فرامحلی دارند یا به

عبارتی در سطح یک شهرستان مطرح

می‌شوند و برخی از مسائل در سطح

عمومی یک استان تعریف می‌شوند. البته

در هر یک از این سطوح هم ما می‌توانیم

بگوییم متناسب با آن سطح جغرافیایی آن

مسئله، مسئله عمومی است. اما منظور

ما از مسئله عمومی اینجا مسائل کلان

استان‌ها هستند. به‌عنوان مثال می‌توانیم بگوییم که در یک

استان پنج مسئله اساسی در حوزه صنعت معدن و انرژی

چیست؟

۱۰ مسئله اساسی و عمومی در حوزه مسائل اقتصادی پولی

و بانکی چیست؟ که اگر این ابر مسائل در سطح هر استان

ما تصمیم داریم در مرحله اول پروژه شمسایان یعنی مرحله شناسایی مسائل اولویت‌دار به همراه این روش تحقیق و متناسب با این روش و تلاش و مجاهدت‌هایی که دوستان و هسته‌های تخصصی که دانشجویها انجام می‌دهند بتوانیم مسائل اولویت‌دار و عمومی را شناسایی کنیم و در مرحله دوم، این مسائل اولویت‌دار استان را که تبدیل شده به یک نظامی از مسائل عمومی استان در چرخه سیاست‌گذاری و در چرخه تدوین اسناد بالادستی استان قرار بدهیم. امروز شما مشاهده می‌کنید که ما در یک استان اسناد بالادستی تحت عنوان اسناد توسعه‌ای، اسناد آمایشی، برنامه‌هایی در حوزه استانداری و غیره داریم که این مراکز و این اسناد باعث شدند که نظام تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی استان در یک مسیر خاص حرکت کند. ما سال‌هاست در حوزه برنامه‌ریزی و برنامه‌بودجه تمرکزمان خیلی بر روی مسائل اولویت‌دار نیست چون ما مسائل را به‌صورت دقیق نشناختیم، رسالت اصلی شمسایان این است که مسائل را به‌صورت دقیق بشناسد یا اگر مسائل را شناختیم خیلی نتوانستیم راهکار دقیق و منسجمی برایش طراحی کنیم. اما با این ظرفیتی که در بدنی استان‌ها داریم بتوانیم پس از آماده شدن این اسناد و تدوین این مسائل در استان‌ها وارد نظام برنامه‌بودجه یک استان بشویم و بتوانیم اسناد بالادستی آن را متناسب با این مسائل تنظیم کنیم.

“هدفمان این است که با شناسایی این مسائل و قرار دادن این مسائل در چرخه سیاست‌گذاری حل مسئله به وسیله جریان متفکر دانشجویی و متعهد دانشجویی این مسائلی که قدمت سالیانه دارند حل بشوند

۱۴ میلیون شاخه گل بریده شده ضرر کرونا بر کشاورزی

طاہرہ چامہ

مسئول هسته کشاورزی بسیج دانشجویی استان ایلام

t.chameh@yahoo.com

اهمیت صنعت کشاورزی در تولید، اشتغال، امنیت غذایی و تغذیه سالم نقش مهمی در اقتصاد و سلامت انسان ایفا می‌کند. به طوری که همه کشورهای جهان در تلاش هستند تا از راه‌های گوناگون، بخش کشاورزی را مورد حمایت قرار دهند. گسترش بیماری اتفاق جدیدی نیست بشر در طول تاریخ با بیماری‌های مختلفی روبه‌رو بوده است. در این راستا ویروس کرونا از این قاعده مستثناء نیست و تأثیرات منفی بر اقتصاد جهانی گذاشته است. شیوع بیماری ویروس کووید-۱۹ از اواخر سال ۱۳۹۸ تغییرات گسترده‌ای در زنجیره تأمین مواد غذایی، که یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی است، ایجاد نمود. به طوری که پایداری بازارهای جهانی محصولات کشاورزی را به چالش کشاند.

از سوی دیگر، به موازات افزایش پیشرفت‌های انسانی و استفاده از تولیدات انسانی (از قبیل سموم) برای افزایش راندمان کشاورزی، ظهور و بروز مخاطرات نوین و کمتر شناخته‌شده رو به افزایش است. با شیوع بیماری کرونا در تولید محصولات کشاورزی با حذف کارگران بخش کشاورزی (آمارها نشان می‌دهد سهم نیروی کار شاغل در بخش کشاورزی نسبت به کل شاغلان در دنیا ۲۶/۵ درصد است)، تغییر تقاضای مصرف‌کنندگان، تعطیلی تأسیسات تولید مواد غذایی، محدود شدن تجارت مواد غذایی و فشارهای مالی در تأمین مواد غذایی باعث ایجاد اختلال در زنجیره مواد غذایی شد. زنجیره تأمین محصولات کشاورزی شاهد

یک شبکه پیچیده از ارتباطات متقابل بین عواملی مانند نهاده‌ها، تولیدکنندگان، حمل‌ونقل، صنایع تبدیلی، تجارت و غیره است که شوک ناشی از ویروس کرونا، بر انتهای این زنجیره که مصرف و تجارت است آثار بیشتری داشته است.

بنابراین اندیشمندان دنیا معتقدند بحران کرونا نقطه جدیدی در تاریخ حیات بشر است به طوری که بر تمامی ابعاد زندگی و شیوه معیشت انسان تأثیر گذاشته است. از دیگر ابعاد اقتصادی بحران ویروس کرونا، تأثیرات شگرف آن بر اقتصاد برخی مناطق ایران است، زیرا صنعت کشاورزی اصلی‌ترین منبع اشتغال و درآمدزایی در برخی از استان‌ها هست.

محلات که قطب تولید گل و گیاه کشور است به نام «هلند ایران» شناخته شده است، که در این شهرستان سه هزار نفر به صورت مستقیم در قالب ۷۰۰ واحد تولید و پرورش گل و گیاهان زینتی مشغول به کار هستند. اهمیت تولید و صادرات گل و گیاهان زینتی آنجا نمایان است که سالانه

بالغ بر ۱۰۰ میلیارد دلار انواع گل و گیاهان زینتی تولید و صادر می‌شود. باید این نکته را در نظر گرفت که قیمت هر ۳۰ تا ۴۰ شاخه گل رز صادراتی معادل قیمت یک بشکه نفت است. بیشترین گل‌های صادراتی ایرانی رز، مریم، داوودی، گلابول، آنتریوم، آلسترومریا، شیپوری، ژربرا، میخک، پامچال، شمعدانی، لاله، نرگس، سوسن، و سمبل است. در این راستا وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد که با شیوع ویروس کرونا و نزدیک به ۱۴ میلیون گل شاخه بریده و تولید گل‌های فصلی از جمله اطلسی و شمعدانی به علت نداشتن تقاضای دست گلخانه‌داران باقی ماند، که این موضوع سبب شوک بزرگی در صنعت پرورش گل در محلات شد. از طرف دیگر گل‌کاران برای جبران خسارات و پرداخت

وام‌های خود به فکر افزایش قیمت می‌شوند و بازار آتی گل و گیاه زینتی به خاطر شیوع ویروس کرونا گران‌تر از حد معمول می‌شود. با وجود اینکه ایران در بازار جهانی گل و گیاهان زینتی جایگاه مستحکم و سیستماتیکی ندارد و نفوذ در بازار از سخت‌ترین مراحل تجارت گل و گیاهان زینتی است، از این رو نمی‌توان برای همیشه چشم امید به واردات محصولات

کشاورزی داشت، زیرا در مواقع بحرانی واردات محصولات کشاورزی می‌تواند اصالت خود را از دست دهد. از طرف دیگر احتمال تورم پس از فروکش کردن بیماری کرونا در دوران پسا کرونا وجود خواهد داشت.

از آنجایی که این بیماری منجر به رکود فعالیت‌های اقتصادی شده است در نتیجه با کاهش درآمد افراد جامعه، تقاضا کاهش یافته و به دنبال آن قیمت محصولات غذایی نیز کاهش خواهد یافت. اما برون‌رفت از این بحران به علت بازبایی شرایط اقتصادی و ترمیم درآمدها، می‌تواند منجر

تغییر تقاضای مصرف‌کنندگان، تعطیلی تأسیسات تولید مواد غذایی، محدود شدن تجارت مواد غذایی و... بخشی از آسیب‌های ویروس کرونا به صنعت کشاورزی در ایران و جهان است.

به بلازدگی تقاضا در بازار شود. از آنجایی که تصمیم به تولید با یک وقفه زمانی همراه خواهد بود، احتمال بیشتری در افزایش قیمت‌ها وجود دارد. ضمن اینکه به دلیل کاهش درآمد ناشی از کاهش مصرف تولیدکنندگان، ممکن است تولیدکنندگان برنامه کاهش تولید در آینده را در پیش بگیرند که این امر مشکل مازاد تقاضا را تشدید خواهد نمود.

پیشنهاد

بیمه کشاورزی یکی از مهم‌ترین سازوکارهای ایجاد امنیت در سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی است و به کشاورزان کمک می‌کند تا به منظور کاهش ریسک، بهترین برنامه‌های مدیریتی و استراتژی‌های پایدار را به کارگیرند، بدین منظور توصیه می‌شود فعالیت‌های شرکت‌های بیمه جهت حمایت از متضررین در دستور کار دولت قرار گیرد. با اعمال سیاست‌گذاری مربوطه جهت بیمه کشاورز و کارگر و همچنین خرید تضمینی محصولات کشاورزی، می‌تواند تا حدی مشکلات مربوطه را مرتفع سازد. همچنین اعطای وام برای تأمین نهاده‌های کشاورزی، کاهش هزینه‌های بازاریابی و فروش می‌تواند به پایداری تولیدات کشاورزی و تاب‌آوری این بخش کمک کند. همچنین از عواملی که باعث رونق گرفتن اقتصاد پرورش دهندگان یا کشاورزان می‌شود، آشنایی با بازاریابی الکترونیکی است. بنابراین در این شرایط بحرانی از نیازهای نوین توسعه و فروش در جهان، بازار مجازی است. از طرف دیگر می‌توان با طراحی و اجرای مدل‌های بومی مناسب از خسارت‌های جبران‌ناپذیر اقتصادی و غذایی در ادامه شرایط کرونا و دوران پسا کرونا جلوگیری نمود. امید است دولت و نهادهای مربوطه با اتخاذ تصمیمات درست و به موقع شرایط مناسب برون‌رفت از این بحران را فراهم آورد تا شاهد جلوگیری از ضررهای وارده به صنعت کشاورزی بوده و نظاره‌گر ارتقا سیستم‌های تولیدی نوین در این صنعت پرسود کشور باشیم.

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار شرکت‌کنندگان
در کنگره «نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم
اسلامی» در ۲۵ مهر ۱۳۹۷

سنت غربی‌ها اِمساک است یعنی آنچه را که دارند، آنچه را که بهترین یافته‌های علمی آنها است، این را به کسی غیر از خودشان نمی‌دهند. بله، آنچه را که از استفاده از آنها مدت‌ها گذشته است، آن را چرا، منتقل می‌کنند اما پیشرفت‌های برجسته علمی خودشان را منتقل نمی‌کنند؛ ما برخلاف سنت آنها، گفتیم هرچه را که ما به دست آوردیم، آماده هستیم به برادران مسلمان خودمان در کشورهای اسلامی منتقل کنیم؛ در همه زمینه‌ها

@BSO_pajouhesh

۰۹۹۰۷۷۱۸۱۹۹ - ۸۸۳۸۱۵۵۶

@BSO_pajouhesh_admin

خیابان طالقانی - نرسیده به خیابان مفتح - مجتمع فرهنگی
دانشجویی ۱۳ آبان - ساختمان شهید باقری

